

V tomto čísle nájdete:

*****
 Editoriál šéfredaktora
 Svetlo Vianoc
 Obecné spravodajstvo
 Správy zo samosprávy
 Testovanie – výsledky
 Zdravotníci o testovaní
 Koronavírus vo svete
 Cirkevná rubrika:
 výročie kostola, reformácia,
 advent, Vianoco
 A bolo svetlo – elektrifikácia
 obce – 90 rokov
 Varím lepšie ako mama
 Padáky nad Liptovom
 Školské zrkadielko
 Okienko MŠ
 Nekrológy

Ilustrácia Dr. Vlasta Šiarniková

Vianočná rozprávka detstva

Katarína Devečková

*Kde bolo, tam bolo,
 bol raz jeden stromček.
 V drevenom kríži
 v kuchyni,
 kde piecka zimu hriala
 a jablčkom voňal les.
 Vianoce prišli dnes!*

*Prázdnny tanier, vlhko v oku.
 V tom detskom však iskričky.
 Aj keď skromné, ale sú tam
 od Ježiška balíčky.*

*Čas radosti, veselosti
 z dverí srdcia spája.*

*Pod kopcami vrzdí,
 veža zvoní a kostol spieva
 Tichú noc.
 Modlitba prisadla
 k sviatočnému stolu.*

*Kde bolo, tam bolo,
 kde tešili sa z mála,
 bol raz jeden stromček.
 Priniesol svetlo k nám.
 Narodil sa Kristus Pán.*

Strom chce rásť, rieka tiecť, človek žiť

V čase zákazu vychádzania som listoval v obecnej kronike. Zaujali ma dve pozoruhodné skutočnosti. V jednom zápise stoja tieto slová: „Popri všetkej biede, ktorú vojna so sebou prináša, navštívil nás Pán Boh roku 1917 mimoriadne veľkou suchotou. Zbožia narástlo žabe po oči a šváby nebolo. Deti pýtali jesť a žiť sa chcelo. Naše ženy pešo chodili až na Oravu cez Matiašovce a Borové po požíveň za plátno, ba i šatstvo. Roku 1918 zúrila v našom kraji chrípka – Španielka. Smrť mala bohatú žatvu. Niekedy sa na cmenteri kopali i tri jamy naraz.“

V tej istej kronike na inom mieste čítame: „Deň 8. február 1945 patrí medzi najčernejšie dni v dejinách Závažnej Poruby. V tento deň obecný sluha Michal Holý na rozkaz veliteľstva Červenej armády vybuchoval, že musíme všetci i s deťmi evakuovať a to hneď. Dom, náradie, šatstvo, strava, dobytok, všetko opustiť. Čo si vziať so sebou? Kde na noc i s deťmi? Mladí, nezabúdajte! Keď píšeme tieto riadky, prosíme Boha, aby už nikdy nič podobné neprišlo.“ A predsa prišlo. Covid 19. Nepriateľ malý, neviditeľný, zákerný, smrťovo hroziaci. Ohrozil zdravie i životy rovnako ako vojna. V marci 2020 prvá, vlna druhá v jeseni. Nežijeme to, čo chceme, ale to, čo môžeme. Obmedze-

**„Niet väčší zázrak ako žiť,
 niet väčšieho daru.“** Milan Rúfus

nia, ohrozenie, obavy... K tomu všetkému testovanie a modrý certifikát. Výsledok: negatívny – pozitívny a poučenie.

Čo robiť v týchto neľahkých chvíľach? Obrniť sa poriadnou dávkou trpezlivosti tak, ako to dokázali naši predkovia v čase prvej i druhej vojny. Snažme sa všetci hľadiť dopredu s optimizmom a vierou, že raz karanténa a sociálna izolácia skončí a budeme žiť svoj život v pohode a všetci spolu. Budme voči sebe zhovievaví! Snažme sa vidieť svetielko nádeje.

Netrápme sa nad tým, čo to spôsobilo, kto za to môže, jednoducho neakzme si deň octom. Neosočujme nikoho ako zodpovedného za vzniknutú situáciu a nepohodlie, ktoré vyplýva z pandémie. Skúsme skôr svoje okolie a naše deti upokojiť a vysvetliť im, že situácia sa čoskoro zmení, ak budeme dodržiavať predpísané nariadenia. Skutkami naplníme logo týchto dní: SOM ZODPOVEDNÝ. Zvládneme to, lebo sme humanisti! Veď dejiny sú svedkami času, svetlom pravdy, živou pamäťou, učiteľkou života a poslom minulosti.

Dr. Dušan Migaľa, šéfredaktor

Svetlo Vianoc

Za sebou máme asi najťažší rok v súčasnej histórii Slovenska. Všetci sme mali veľa osobných plánov, predsavzatí v práci, ako aj v rodine. Avšak pandemický vírus bol proti, všetko naše snaženie bolo paralyzované, ekonomika klesala, spoločnosť akoby prestávala existovať. V týchto ťažkých časoch sme však dali najavo súdržnosť, posilnilo sa priateľstvo a prejavili ohotu pomôcť jeden druhému. Odrazu sme si boli akosi bližšie a viac času sme trávili s rodinou. Viac sme sa rozprávali, viac času venovali deťom a blízkym. Verím, že táto spolupatričnosť a dobrota nám zosilnie s najkrajšími sviatkami v roku, s Vianocami. Chcem vám, milí spoluobčania, poďakovať za celý neľahký rok, popriať spokojné vianočné sviatky a zaželať veľa, veľa zdravia v novom roku. Je takmer isté, že práve zdravie budeme potrebovať najviac. Nech svetlo Vianoc nám priniesie pokoj, pohodu v rodinách, úspechy v práci a šťastný život v našej obci.

Ing. Pavel Beško, starosta obce

Testovací tím v Závažnej Porube pretestoval v prvom kole 856 ľudí, z toho pozitívni 13, t.j. 1,52 % a v druhom kole 860 ľudí, z toho pozitívni 3, t.j. 0,34%. Foto: Iveta Bešková

Závažná Poruba v TV JOJ – 2. časť

Televízia JOJ v relácii Na chalupe odvysielala 4. októbra 2020 druhú časť televízneho dokumentu zo Závažnej Poruby. Reportáž sa venovala trom témam: **Manželia Pichovci** predstavili príbeh znovuzrodenia Kováčovie domu Na vršku.

Rezbár **Miro Devečka** popustil uzdu svojej fantázii, zručnosti a zahrál aj na husliach.

Olga Dzúrová zas predstavila tajomstvo plstenia z vlny. Kráľika na paradajkách upiekli Pichovci. Že pochutil, niet pochýb. Sledovali sme skutočný doklad toho, ako sa staré ľúbi s novým. Reportáž slovom sprevádzal Peter Rúfus.

Kukurica na zeleno je krm lepší ako seno

zložku výživy hovädzieho dobytku.

Seno je v senníkoch, obilie v sýpke, zemiaky v pivnici. Na rad prišla kukurica. Zber je plne mechanizovaný. Silážna kukurica predstavuje dôležitú

Kto priviezol pneumatiky?

Kontajner pri cintoríne je určený len pre odpad z hrobov. Žiaľ, v čase prípravy na Pamiatku zosnulých zatiaľ neznámy ľudský tvor naplnil kontajner spolu 28 opotrebovanými pneumatikami. Zamestnanci obce tak nežiaduci obsah museli vybrať a pripraviť na expedíciu tam, kde patrí. Všetky náklady na likvidáciu odpadu znáša obec, teda my všetci. Viac napísať netreba.

Za vytriedený odpad občan neplatí

Na základe objednávky Závažnej Poruby pristavila v dňoch 16. a 17. októbra 2020, v tomto roku už po druhý raz, zberová spoločnosť veľkokapacitné kontajnery na: elektronický odpad, nebezpečný odpad, textil a železný šrot. Občania Závažnej Poruby prijali výzvu samosprávy obce a dodržiujúc hygienické opatrenia postupne, podľa komodít privádzali nepotrebné veci a predmety. Vďaka recyklácii sa odpad znovu využíva na výrobu nových produktov, čím sa znižuje spotreba prírodných zdrojov, šetrí sa spotreba energie a pomáha sa životnému prostrediu. Za porozumenie, správne triedenie patrí všetkým uznanie a slová poďakovania. A ešte niečo: aj naše príbytky sú krajšie.

Tradícia aj dekorácia

*Svetlonos je z tekvice,
kto vie, nech ho spraví!
A kto si dá tekvice,
bude dlho zdravý.*

Ako sa máte?

Každoročne sa v októbri stretávame v našom kultúrnom dome, milí naši seniori. Tentoraz sa vám prihovám cez Porubské noviny. Keď sa pozrieme okolo seba, vidíme mnoho farieb jesene. Aj v živote človeka, ako sa roky mňajú, farby postupne blednú a prichádzajú šediny. Sú svedkom prežitých rokov, svedkom spomienok, zapísaných stránok knihy života. Aj mladšia generácia si uvedomuje nezastupiteľné miesto, ktoré v ich živote patrí starým či prastarým rodičom, ktorí im vstúpili lásku, svedomitosť, úctu a pokoru. Úcta k starším by nám mala byť vlastná nielen v tomto mesiaci, ale stále. Je to prejav slušnosti človeka. Veď mnohokrát stačí pozdrav, úsmev, či obyčajná otázka: Ako sa máte? Milí naši seniori, aj keď rôčky pribúdajú, stále ste duchom mladí, aktívni v dianí našej obce. Za to vám **ĎAKUJEM** a želim pevné zdravie, chuť do života a veľa spokojných dní v kruhu svojej rodiny.

Ing. Pavel Betko, starosta obce

Zazvonili ako pred 102 rokmi

Celý svet si 11. novembra 2020 pripomenul Deň vojnových veteránov, alebo Deň prímeria. Je to deň kedy sa v roku 1918 11.11. o 11 hod. 11 min. podpísalo prímerie medzi bojujúcimi štátmi. V tento čas zazvonili aj porubské zvony na pamiatku 42 Porubänom, ktorí padli vo Veľkej vojne.

Víta vás Závažná Poruba

Od decembra 2020 je vstup do Závažnej Poruby krajší a dôstojnejší. Domácich i hostí víta nová tabuľa s uvedením roku prvej písomnej zmienky o obci. Anno 1377. Pri odchode zas svieti pozdrav na rozlúčku: Dovoďenia.

text i foto: -dm-

Zachránili život

K nechránenému železničnému prejazdu na trati Poprad – Podolíneec sa blížil osobný voz „Sedan“ so štyrmi cestujúcimi. Na trati uháňal osobný vlak. Brzdy nezabrali. Vlak narazil do auta a tlačil ho pred sebou. Pohľad na autonehodu bol hrozný – jeden cestujúci bol na mieste mŕtvy, dvaja veľmi ťažko ranení. U štvrtého len ľahší otras mozgu.

Na chirurgickom oddelení nemocnice v Spišskej Sobotě sa lekári pod vedením primára MUDr. Janovského snažia zachrániť beznádejný prípad – Miloša Jurečku. Diagnóza? Zlomenina podlebečnej kosti, otras mozgu tretieho stupňa, prasknutá pečeň, pohmoždené obličky, roztrhnutá slezina, frakcia rebier a kľúčnej kosti, krvácanie do pohrudnice a brušnej dutiny. Primár MUDr. Janovský dva razy konštatoval u pacienta klinickú smrť, no so svojim kolektívom urobil priam zázrak: na piaty deň po rôznych chirurgických zákrokoch prišiel pacient k vedomiu. Čas doliečil rany, lekári vrátili zdravie, teda i možnosť zaradiť sa do pracovného procesu. Stalo sa tak 2. októbra t.r. Pracovník Stavoindustry v Liptovskom Mikuláši Miloš Jurečka prestáva byť pacientom a zaraďuje sa do pracovného procesu.

Pavol Jurkovič, Lipt. Mikuláš,
PRAVDA, 14. októbra 1963

Viac sa dočítate na strane 21.

Rok 2020 v knižnici

Obecná knižnica v Závažnej Porube eviduje 5209 knižných jednotiek. V knižnici je prihlásených 269 čitateľov. Výpožičku do konca novembra využilo 64 čitateľov. Čo sa týka situácie s COVID – 19. Knižnica bola tento rok viackrát zatvorená. Odzrkadlilo sa to aj na výpožičkách kníh. Zaznamenali sme pokles výpožičiek zhruba o polovicu. Aj napriek tomuto stavu veríme, že sa situácia na budúci rok zlepší a čitatelia budú môcť navštevovať knižnicu pravidelne. V novom roku máme pre čitateľov pripravené prekvapenie v podobe doplnenia knižničného fondu. Zakúpime väčší počet kníh ako býva zvykom. Preto uvítame tipy na nové knihy, hlavne pre detských čitateľov. Uvádzame, že v knižnici je ich čoraz menej.

Ing. Andrea Uličná
vedúca knižnice

Rozšírila sa Kostolná

Obec v 47. týždni pristúpila k úprave cesty na Kostolnej ulici pri kaplnke. Cieľom úpravy bolo zlepšiť prejazd ulice v kritickom mieste. Vykopalo sa podložie, osadila nová uličná vpusť. Vozovka sa rozšírila cca o jeden meter. Povrch je z asfaltobetónu. Žiadame vodičov, aby dodržiavali prikázanú rýchlosť 30 km na tejto ulici a boli ohľaduplní k obyvateľom Kostolnej ulice.

-pb-

Kamerový systém v obci

Obec Závažná Poruba v roku 2019 reagovala na výzvu Rady vlády SR na prevenciu kriminality a dala žiadosť na grant. Schválili nám 7 000 eur. Spoluúčasť obce bola 1 997 eur.

V súčasnosti doplníme kamery do ďalších častí obce, ktoré neboli v projekte. Doplnenie nás bude stáť okolo 4 000 eur. Projekt celkovo ráta s rozmiestnením 10 kamier.

Projekt vybudovania kamerového systému v našej obci sleduje naplnenie jeho prioritného cieľa, a to ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov, návštevníkov obce, ako aj majetku obecných inštitúcií, fyzických a právnických osôb dislokovaných na území obce formou situačnej prevencie. Vychádza z potreby zvýšenia pocitu bezpečnosti a zabezpečenia prevencie proti kriminalite a vandalizmu. Statické kamery sú inštalované v obci tak, aby sledovali frekventované miesta v obci ohrozené páchaním výtržností, vandalizmom a drobnou kriminalitou.

Ing. Pavel Beťko, starosta obce

Hlasom mŕtvych je ticho

Moja spomienka a návrat

Detstvo som prežíval v dôvernej blízkosti prastarého – dnes už vlastne neexistujúceho – cintorína, ktorý sa strácal v skrýšach krovia. Neďaleko sa vypínala veža nášho evanjelického kostola, ale on bol pre všetkých už vtedy dávno ekumenický. Do pamäti sa mi navždy vrylo jedinečné rekviem – hlahol zvonov vyprevádzajúci mŕtvych na ich poslednej ceste. Zvony sa prihovárili každému, dotýkali sa ľudských srdiec, i keď samy ich mali oceľové... Odchádzal človek. Zvony vždy boli jeho verným druhom. V radosti i žiali. V šťastí i v nešťastí. Ako povedal básnik: „hlas zvonov je volaním, nádejou i vierou.“ Ešte som nevedel, čo je ozajstný život, no s nevšedným záujmom som na cintoríne čítaval strohé kroniky ľudského bytia, vpísané do drevených krížov. V detskej myšli sa mi vynárali osudy pochovaných, najmä mojich prastarých rodičov, ktorých som skôr len tušil ako naozaj poznal. Postával som so starým otcom aj pri bezmenných hroboch, bolo ich niekoľko, postával pri bezmenných krížoch, domýšľajúc si slová, ktoré tam volakedy boli vpísané trasľavou a nevpísanou rukou, slová posolstva či odkazu. Bolo to niečo ako hľadanie kľúča. Verím, že nezostali celkom osirelé, lebo ich kropili slzy šípok. Vždy som tam zapálil po jednej sviečke, cítiac, že je to tak dobré a robím vždy keď môžem aj dnes, keď som vzdialený od mojich blízkych...

Hlasom mŕtvych je ticho. Večné ticho. To, v ktorom sa v poryvoch novembrového vetra trasú plamienky sviečok. Odveká obeta na oltár ľudskosti. Odveká puto živých i mŕtvych. Kiežby ľudskosť horela čo najjasnejším plameňom aj vo vzťahoch medzi živými...

Je mi ľúto, keď dnes vchádzam do nového cintorína k hrobu dávno zosnulej mamky, a teraz už aj tatka, že ma nevedia osloviť tie rôznorodé náhrobné kamene, že necítim to dávne posvätné...

Váš Vladimír Pavlík

Kráčali sme cestou celoplošného testovania

Rovnako zodpovední sme všetci

Celoplošné testovanie obyvateľov Slovenska sa uskutočnilo v dňoch 31. októbra a 1. novembra 2020. Cieľom bolo zachytiť skryté ohniská nákazy a spomaliť šírenie vírusu. Kto prišiel na testovanie, zistil svoj zdravotný stav. Tým chránil seba, svojich blízkych a ľudí v širšom okolí. Testovanie bolo bezplatné a dobrovoľné. Určené pre obyvateľov od desať do 65 rokov.

V uvedenom čase prebehlo aj v Závažnej Porube celoplošné testovanie obyvateľov na pandemický vírus COVID-19. Po prípravách, ktoré trvali celý týždeň a po piatkovom pretestovaní realizačného odborného tímu sa v sobotu o siedmej hodine rannej začalo testovanie, na ktorom sa podieľali: príslušník Ozbrojených síl SR, ktorý bol súčasne koordinátorom celej akcie, príslušník Polície SR, štyria zdravotníci, dve dobrovoľné administratívne pracovníčky, sedem členov nášho DHZ, starosta a zamestnanci obecného úradu. Ľudia stáli pred odborným miestom vo vyznačených dvojmetrových odstupoch. Po dezinfekcii, zaregistrovaní, odbere a potrebných výkonoch si každý prevzal zdravotný certifikát v zatvorenej obálke. Samotné testovanie prebehlo bezproblémovo po obidva dni. Testovania sa zúčastnili nielen naši občania, ale aj ľudia z blízkeho okolia. Na odbornom mieste v Závažnej Porube sa pretestovalo:

- **sobota 616 občanov, z toho pozitívnych 8,**
- **nedeľa 237 občanov, z toho pozitívnych 5.**
- **Výsledok: spolu 853 občanov, z toho pozitívnych 13 (1,52 %).**

Chcem sa aj touto cestou z celého srdca poďakovať všetkým, ktorí zabezpečili a pracovali na tejto akcii. Verte, nebolo to

jednoduché. Všetko sme s vypätím síl, avšak v dobrej nálade, zvládli na 100%. Poďakovanie patrí aj vám spoluobčania, keďže ste boli maximálne disciplinovaní a dobre naladení. Zároveň všetkým, čo boli otestovaní pozitívne, prajem bezproblémové a rýchle uzdravenie.

Ing. Pavel Beško, starosta obce

Druhé kolo prebehlo hladko

Počet infikovaných sa znížil

Cez víkend 7.-8.11.2020 sa v našom kultúrnom dome konalo druhé kolo celoslovenského testovania na pandemický vírus COVID - 19.

Testovanie vykonal ten istý tím ako prvé kolo, a tak opäť všetko prebehlo hladko, bez akýchkoľvek rušivých vplyvov. Chcem sa im aj touto cestou poďakovať za perfektne odvedenú prácu. Po chvalu sme dostali aj od prednostu Ing. Jozefa Repaského a od šéfky krízového štábu pani Marty Kollárovej, ktorí boli skontrolovať priebeh testovania.

Testovací tím tvorili:

- Vedúci tímu: rtm. Mgr. Dušan Nemtušiak,
- Polícia: nprap. Jakub Chriaštel', prap. Peter Dropa,
- Zdravotníci: MUDr. Zuzana Grešová, Mgr. Ivanka Mihaldová, Miška Macková, Juraj Hrabuša,
- Administratíva: Františka Kurajdová, Monika Petrášová, Andrea Gallová, Mirka Hladká,
- DHZ: Roman Iľanovský, Martin Kubovčík, Vladimír Duda, Anton Kováč, Jaroslav Križka, Tomáš Javoš, Jaroslav Kováč.

Za obidva dni sme otestovali 860 občanov, z toho boli pozitívni traja, čo je 0,34 %.

Veľká vďaka všetkým činovníkom, ktorí akokoľvek prispeli k zdarnému priebehu testovania. Samozrejme, vďaka patrí aj vám občanom za disciplinovanosť a dochvilnosť. Pozitívnym prajem bezproblémové uzdravenie.

Ing. Pavel Beško - starosta obce.

Positívna myseľ – negatívny test

A máme to za sebou. Prvé aj druhé kolo. Poznáme aj výsledky. V čase prípravy i samotného priebehu testovania som trval v stálom kontakte so starostom Ing. Pavlom Beškom. Vychodí mi to tak, že pod zostavenie odberového tímu, organizáciu a úspešný priebeh celej akcie sa podpísal svojou aktivitou a osobným nasadením. Nebudem ďaleko od pravdy keď napíšem, že starostovi Závažnej Poruby patria slová uznania a poďakovania. Náš starosta spolu s manželkou Ivkou sa postaral o celý odberový tím a všetkých testovaných občanov. V týchto náročných chvíľach konal ako pozorný a starostlivý otec obce. Prajeme mu, aby ho stále sprevádzala pozitívna myseľ a trval negatívny výsledok testu.

Dušan Migala

Harmonogram plošného testovania COVID 19 v obci Závažná Poruba (kultúrny dom) podľa ulíc

v dňoch 31.10.2020 - 1.11.2020 od 07:00 - 21:30 h.

SOBOTA 31.10. 2020 (07:00 – 21:30)

07:00 – 12:00	12:45 – 21:30		
Ulice od nižšieho konca:	12:45 - 19:30	19:30 - 20:30	20:30 - 21:30
Športová Pri Brodsku Hlavná: č.d. 2 - 38 , 21 - 59 Záhradná Hlavná: č.d. 52 - 68 , 61- 99 Na úvetri	Hlavná: 78 - 274 a od 101 po Zivku	Iľanovská cesta	Kostolná Pod Žiarom

NEDEĽA 1.11. 2020 (07:00 – 21:30)

07:00 – 12:00	12:45 – 21:30			
NOVÁ od nižšieho konca od čísla domu: 605 607 277 - 343 278 - 360	12:45 - 15:00	15:00 - 18:15	18:15 - 20:00	20:00 - 21:30
	Nasleduje Nová: 368 - 406 347 - 379	Pod Hrádkom Lesná Okružná Lúčna Sadová	Za Ohradami od 457 - 417	Poľná

Testovaní po testovaní napísali na sociálnych sieťach

Zuzana Valachová: Zorganizované perfektne. Ďakujeme!

Lucia Bačíková: Klobúk dole pred všetkými, ktorí sa na organizácii akcie podieľali. Ďakujeme!

Magdaléna Iľanovská: Zvládli ste to veľmi dobre. Pochvalu si zaslúžia všetci. Tí, ktorí všetko pripravili, aj celý realizačný tím. Ďakujeme!

Magdaléna Kováčová: Prebehlo to úplne úžasne. Za nás, aj za naše deti posielam veľké Ďakujeme!

Katarína Hladká: Boli ste úžasní. Super zorganizované. Ďakujeme!

Anna Iľanovská: Bolo to pokojné a profesionálne. Ďakujeme!

Božena Mikulášová: Ďakujeme všetkým!

Pavel Betko: „Kolko otázok, tolko odpovedí.“

Pán starosta, celoplošné testovanie predstavovalo po stránke materiálnej i organizačnej prípravu, priebeh a záver. Z tohto pohľadu, kto a čo zabezpečoval:

1. Ozbrojené sily SR?

Ministerstvo obrany SR zabezpečilo cez profesionálneho vojaka rtm. Mgr. Dušana Nemtušiaka celú logistiku zásobenia odberného miesta antigénovými testami, časťou dezinfekcie, overalmi, rúškami... Riešili tiež organizáciu a časový priebeh testovania a likvidáciu nebezpečného odpadu. Príslušníkovi MO pomáhal pri organizácii aj príslušník Polície SR.

2. Samospráva našej obce?

Obec bola poverená zabezpečením priestorov odberného miesta na testovanie tak, aby spĺňalo všetky bezpečnostné kritériá, vyznačenie priestorov, dobrovoľníkov, DHZ, administratívne pracovníčky, dôležitá bola tiež informovanosť obyvateľstva či už pred, ale aj počas samotného testovania. Zabezpečili sme tiež dezinfekčné a ochranné pomôcky. Stravovanie pre všetkých zúčastnených. Dezinfekciu sme vykonávali počas celého priebehu testovania a veľká dezinfekcia priestorov bola po každom dni testovania.

3. Porubskí dobrovoľní hasiči?

Náš DHZ v počte sedem členov sa staral o organizáciu a priebeh testovania hlavne vonku, vykonávali tiež počas celého dňa dezinfekciu, usmerňovali občanov, pomáhali riešiť akýkoľvek problém a vnášali dobrú atmosféru, aj keď už bolo chladnejšie.

4. Regionálny útvar verejného zdravotníctva?

RÚVZ inšpekčnou návštevou odobril priestory testovania.

5. Kto zabezpečil stravovanie odberného tímu?

Stravovanie odberného tímu v počte 14 ľudí zabezpečila obec vo vákuovom balení a to teplý obed ako aj večeru. Stravu poskytla firma PEMMEVA. Našli sa aj spoluobčania, ktorí nezištne upiekli koláče, prípadne prispeli inou dobrotou. Nadštandardnú starostlivosť a pozornosť ocenil celý odberový tím.

6. Ako vyzeralo upratovanie a poriadok v priestoroch, kde sa konalo testovanie?

Upratovanie prebiehalo nielen počas dňa, ale hlavne vo večerných a nočných hodinách po skončení testovania. Upratovali a dezinfikovali sa všetky vnútorné ako aj vonkajšie priestory, v ktorých prišli do styku testovaní občania, ako aj personál. Záverom chcem všetkým poďakovať za perfektné zvládnutie náročných úloh, ako aj občanom za disciplinovanosť a časovú dochvilnosť.

Rozprával sa: -dm-

Moje uznanie samosprávam

Špeciálne chcem vyjadriť svoj rešpekt samosprávam. Hoci nie vždy dostávali spoľahlivé informácie a svoje obavy dávali aj najavo, venovali obrovské úsilie tomu, aby testovacie miesta pripravili čo najlepšie. Ich rola je nezastupiteľná.

Videli sme, že práve komunita na miestnej a mestskej úrovni dokáže urobiť veľmi veľa a podržať aj taký veľký projekt akým je celoštátne plošné testovanie.

Víkendové plošné testovanie sa nepochybne podarilo dobre zvládnuť. Klobúk dole pred všetkými, ktorí sa na príprave testovania podieľali. Som rada, že sa nenaplnili obavy, vrátane tých mojich, a že vo výsledku každý, kto sa otestovať chcel, sa na test dostal.

Uznanie patrí všetkým, ktorí sa na tom podieľali, predovšetkým vláde, armáde, polícii, hasičskému zboru, zdravotníkom, zdravotníckam a všetkým ľuďom, ktorí dobrovoľnícky pomáhali.

Zuzana Čaputová, prezidentka SR

Ďakujem všetkým, čo sa podieľali na celoplošnom testovaní

Práve toto je najdôležitejšie počas epidémie – veľmi rýchlym spôsobom identifikovať čo najviac ľudí, ktorí to môžu šíriť ďalej, tých dať do karantény a ochrániť takýmto spôsobom desiatky až možno stovky tisíc ľudí.

Igor Matovič, predseda vlády SR

V prvom kole sme sa zohrali, druhé išlo od ruky

Ludia boli milí a vďační za to, čo robíme

Michaela Macková úspešne zmaturovala na Strednej zdravotníckej škole v Liptovskom Mikuláš. V súčasnosti je poslucháčkou druhého ročníka Fakulty zdravotníctva Katolíckej univerzity v Ružomberku. Niet pochýb, že patrí do kategórie kvalifikovaných zdravotníkov. Keďže pred celoplošným testovaním sa javil na Slovensku nedostatok zdravotníckeho personálu, rozhodla sa pomôcť a testovania sa dobrovoľne zúčastniť ako členka odberového tímu.

Prečo ste sa rozhodli dobrovoľne pomôcť pri prvom kole plošného testovania práve v Závažnej Porube?

Keď som sa prihlasovala nevedela som, kam ma ako zdravotníka pridelia, ale keď mi prišiel mail, že si môžem vybrať odberné miesto, veľmi som sa potešila. Rozhodla som sa pre našu obec a pomôcť tak pri testovaní tu.

Ako ste sa ku testovanie dostali a kedy vás zaradili do testovacieho tímu?

Ku testovaniu som sa dostala cez portál korona.go a do testovacieho tímu som bola zaradená pár dní pred vypuknutím celoplošného testovania.

Osobne ste prešli testovaním deň dopredu, ako všetci, čo zabezpečovali odber. Výsledok?

Áno, stretli sme sa pred prvým aj druhým kolom v piatok. Dostali sme inštrukcie k nasledujúcim dňom a celý náš tím sa musel otestovať. Tak ako sme sa museli testovať pred testovaním, tak sme sa museli testovať aj po skončení testovania v nedeľu.

V skafandroch ste boli do nepoznania. Predstavte, prosím, zostavu zdravotníkov, aby naši vedeli, s kým mali dočinenia.

Náš zdravotnícky tím predstavovali štyria zdravotníci. A to MUDr. Zuzana Grešová, Mgr. Ivka Mihaldová, Juraj Hrabuša a ja Miška Macková.

Mali ste už niekedy na sebe ochranný oblek, alebo až počas testovania? Aký to bol pocit, byť v tom celý deň?

Takýto oblek som mala na sebe prvýkrát a to až v deň testovania. Bolo v ňom strašne teplo a cítila som sa ako v saune.

Popíšte, čo bolo vašou úlohou?

Moja pozícia bola zdravotnícky pracovník číslo 3. Pracovník na odčítanie času a mojou úlohou bolo aplikovať odobraté sérum na testy a následne odčítať 15 – 20 minút a vyhodnotiť test.

Nebolo to jednoduché. Celý deň na nohách. Určite ste si rozdelili úlohy a miesto v tíme. Ako ste sa striedali?

Úlohy nám boli pridelené v piatok a podľa toho sme fungovali celý víkend. Ja ako pracovník na odčítanie času som sa nestriedala s nikým a celý víkend som vykonávala len vyhodnocovanie testov, z čoho ma strašne boľ chrbát a celkovo to bolo náročné pre každého z nás vydržať celý ten čas na nohách.

Popíšme postup a pracovnú atmosféru vo vašom tíme. Na sociálnych sieťach sa objavili pozitívne ohlasy. Postupovali ste profesionálne. Čo uvediete k tomuto faktu?

Stretli sme sa úžasní ľudia a hneď sme si všetci sadli. Pracovalo sa nám spolu úplne super a atmosféra bola priateľská a uvoľnená. Každému išla práca od ruky a boli sme zohratý tím. Vedeli sme si pomôcť a aj poradiť, keď bolo treba. Ohlasy sa dostali aj ku nám a sme za to veľmi vďační, že ľudia boli s našou prácou spokojní.

Ako sa správali ľudia. Boli milí, báli sa, či nervózni z čakania?

Ludia boli rôzni. Myslím, že každý sa tak trochu bál a bol nervózny, čo sme samozrejme chápali. Stretli sme sa s každým typom ľudskej povahy, ale väčšina ľudí bola naozaj milá a vďačná nám za to, čo robíme.

• Neviditeľná nervozita, čakanie na výsledok

V prvom kole ste začali ráno o siedmej, skončili o desiatej večer. Ponúkli vám niečo jesť, ako ste jedli, pili, keď ste boli oblečení v skafandroch?

Stretávali sme sa o 06:30 ráno v KD, aby sme sa do siedmej stihli obliecť a pripraviť. Samozrejme, že sme jedli. Mali sme 2 prestávky na obed a na večeru a vždy pred prestávkou sme sa z oblekov vyzliekli a mohli sa ísť najesť a napiť. Obed sme mali o 12 a večeru o 18. Všetko nám zabezpečila obec a naozaj sa o nás všetci veľmi starali. Doniesli nám koláče, vodu, kávu a všetko, čo sme potrebovali. Piť sme mohli samozrejme aj počas dňa nielen cez prestávku, ale museli sme zastaviť testovanie na 3 – 5 minút, aby sa v miestnosti nenachádzali ľudia a až tak sme si mohli zložiť štíty a respirátory. Napiť sa a ďalej pokračovať v práci.

Kolko vzoriek ste museli vyhodnotiť?

Za víkend sme vyhodnotili približne 850 testov.

• každý sa tak trochu bál a bol nervózny, čo sme chápali.

Po zatvorení odberovej miestnosti bolo potrebné všetko upratať, vydezinfikovať a pripraviť sa na nasledujúci deň. Kolko hodín ste spali zo soboty na nedeľu v prvom kole?

Každý si upratol svoje pracovisko a o dezinfekciu miestností sa starali naši porubskí hasiči. Končili sme o 22 hod. večer, ale kým sme si spratali veci, prezliekli sa a prišli domov bolo pomaly 23 hod. Ja osobne som zaspávala niekoľko minút pred polnocou a vstávala o 6 ráno. Takže som dokopy spala približne 6 hodín.

V prvom kole ste išli nonstop. Nepostáli ani minútku. Bolo toho vyše hlavy. Prečo ste sa rozhodli, že sa opäť dobrovoľne zapojíte aj v druhom kole?

Mňa osobne veľmi potešilo, kolko ľudí rozhodlo sa dať testovať a tým pomôcť v tejto nie ľahkej situácii. Myslím, že ľudia k tomu naozaj pristupovali veľmi zodpovedne. Už od začiatku som vedela, že chceme ísť na prvé aj na druhé kolo testovania. Po prvom kole som bola naozaj unavená, ale išli sme do toho všetci spoločne a to ma motivovalo ostať aj druhé kolo a tak pomôcť.

Z pohľadu zdravotníka porovnajme kolo prvé s kolom druhým po stránke organizačnej, materiálnej i ľudskej. Pozitíva, negatíva. Kedy to bolo ľahšie a jednoduchšie?

Tak v prvom kole nám chvíľu trvalo kým sme sa zohrali a každý si našiel určitý systém svojej práce. Potom to všetko išlo tak, ako malo. Náš koordinátor Dušan nám zabezpečil naozaj všetko, čo sa týkalo materiálneho vybavenia, organizácie a práve vďaka nemu to všetko fungovalo úplne na 1000 percent. Druhé kolo bolo samozrejme jednoduchšie, pretože už sme všetci vedeli, čo kto má robiť a práca nám išla od ruky. Momentálne neviem naozaj nájsť žiadne negatíva. Podľa mňa žiadne neboli. Boli sme naozaj úplne super tím. Všetci sme si rozumeli, dobre vychádzali spolu a ostávame aj naďalej v kontakte.

A preto aj touto cestou by som sa chcela všetkým, s ktorými som strávila predchádzajúce 2 víkendy veľmi pekne poďakovať. Hlavne Duškovi Nemtušiakovi za organizáciu, starostlivosť, ľudský prístup a naozaj za všetko, čo pre nás robil, pretože mal toho z nás na starosti najviac a zvládal to na 1*. Patrí mu naozaj veľmi veľký obdiv a moje jedno veľké Ďakujem.

rozhovor pripravil Dušan Migal'a

KORONAVÍRUS VO SVETE

Medzinárodné hranice Austrálie zostávajú zatvorené na neurčito Odletieť možno iba s povolením úradov

• Palo Galko: „Takto vyzerajú moje Vianoce v Austrálii.“

Všetkých pekne pozdravujem z Austrálie. Zhrnul som všetko, o korone v tejto krajine. Keď píšem, prenos je nulový. Po dlhšej dobe žijeme znova normálny život. Začalo nám leto. Vianoce sú tu jedno z najteplejších období roka.

31. decembra 2019: Prvé prípady atypického vírusového zápalu pľúc neznámej príčiny hlásené úradníkmi Wu-chanu

5. januára 2020: WHO vydáva svoju prvú správu o chorobách - patogén bol potvrdený ako „nový koronavírus“

11. januára 2020: Čína hlási prvé úmrtie

13. januára 2020: Thajsko hlási prvý prípad mimo Číny

21. januára 2020: WHO potvrdzuje možnosť prenosu z človeka na človeka - USA hlásia prvý prípad

24. januára 2020: Prvý európsky prípad potvrdilo Francúzsko

25. januára 2020: Hlásené prvé austrálske prípady (prichádzajúci cestujúci z Číny)

30. januára 2020: WHO vyhlasuje „Krizový stav verejného zdravia medzinárodného významu“

11. februára 2020: WHO oznamuje, že nový koronavírus bude mať názov SARS-CoV-2 a choroba, ktorú spôsobuje sa bude volať COVID-19

1. marca 2020: Bolo hlásené prvé austrálske úmrtie na COVID-19

2. marca 2020: Boli hlásené prvé austrálske prípady prenosu z komunity

11. marca 2020: WHO oficiálne vyhlasuje COVID-19 za pandémiu

Polovica marca 2020: Austrálska vláda zavádza opatrenia na „spomalenie šírenia“: dobrovoľná izolácia všetkých prichádzajúcich cestujúcich, zavedenie sledovania kontaktov a rozšírenie testovacích služieb

12. marca 2020: Bol oznámený prvý balík ekonomických stimulov

Koniec marca 2020: Austrálska vláda postupne zavádza opatrenia s cieľom obmedziť pohybu občanov a obmedziť ich možnosti zhromažďovať sa s ľuďmi mimo ich domácnosti. Zavedené medzinárodné a národné opatrenia na kontrolu hraníc pre niektoré štáty a územia (Medzinárodné hranice Austrálie a hranice medzi jednotlivými

Austrálskymi štátmi zatvorené). Zavedenie pravidiel fyzického dištancovania.

Toto bol vlastne začiatok prvého „lockdownu“ ktorý sa vzťahoval na všetky Austrálske štáty. Keď Austrálska vláda zakázala akékoľvek zhromažďovanie a vyhlásila, že vychádzať z domu sa môže iba na hodinu denne do maximálnej vzdialenosti 5 km od bydliska, záhadne zmizol všetok toaletný papier zo supermarketov a nikde sa nedalo kúpiť žiadne športové náradie vrátane bicyklov a prekvapivo ani psie šteniatka.

Druhy „lockdown“ ktorý bol vyhlásený v júli platil len na Victoriu/Melbourne a podmienky boli tie iste (ale toaletný papier už ľudia nevykúpili...). Rúška boli povinné iba v druhom „lockdowne“ a doteraz sú povinné. Testovanie bolo dobrovoľné a zadarmo. Dokopy obidva „lockdowny“ trvali viac ako 5 mesiacov.

• Vyludnené ulice v Melbourne

19. marca 2020: V Sydney zakotvila výletná loď Ruby Princess, infikovaní cestujúci vystúpili na pevninu.

21. marca 2020: Obmedzené služby a mnohé školy od tohto dátumu zatvorené

22. marca 2020: Bol oznámený druhý balík ekonomických stimulov vrátane zmien v dávkach v nezamestnanosti (nová podpora JobSeeker). Tvorili sa dlhé rady pred úradmi práce.

25. marca 2020: Národná koordinačná komisia COVID-19 zriadená predsedom vlády Morrisonom ako strategický poradný výbor

29. marca 2020: Bol oznámený balík záchranného siete zameraný na rozšírenie duševného zdravia, telezdravotníckych služieb, zvýšenia počtu služieb prevencie rodinného násillia a poskytovania potravín

Začiatok apríla 2020: V Austrálii sa začína spomalovať šírenie prípadov vírusu COVID-19

2. apríla 2020: Zavedená bezplatná starostlivosť o deti

15. apríla 2020: Boli prijaté právne predpisy o platbách JobKeeper (\$750 na osobu na týždeň) na podporu Austráľčanov bez práce.

• V uliciach mesta hliadkujú policajti a vojaci.

26. apríla 2020: Austrálska vláda vydala aplikáciu COVID Safe pre smartfóny navrhnutú na pomoc pri sledovaní kontaktov

30. apríla 2020: K tomuto dátumu bolo v Austrálii hlásených celkovo 6 753 prípadov COVID-19 a 91 úmrtí, s neustálym poklesom prípadov

Polovica mája 2020: V Austrálii sa postupne zavádza zmiernenie obmedzení

20. júna 2020: V štáte Victoria boli znovu obnovené obmedzenia, pretože sa začali zaznamenávať nové klástre COVID 19 hlavne v metropolitnom Melbourne, označené ako „druhá vlna“ infekcie

30. júna 2020: K tomuto dátumu bolo v Austrálii hlásených celkovo 8 834 prípadov COVID-19 a 104 úmrtí, pričom väčšina nových prípadov bola zaznamenaná vo Viktórii.

7. júla 2020: Pre metropolitné Melbourne a Mitchell Shire je zavedený druhý lockdown. Zvyšok Austrálie zostáva otvorený.

2. augusta 2020: Premiér štátu Victoria Daniel Andrews vyhlásil pre Victóriu stav katastrofy vrátane zákazu nočného vychádzania

12. augusta 2020: K tomuto dátumu bolo v Austrálii hlásených celkovo 22 127 prípadov COVID-19 a 352 úmrtí. Celosvetový záznam dosiahol 20 miliónov potvrdených prípadov, z toho 5 miliónov iba v USA

September 2020: štát Victoria zotrúva v „lockdown“. Zvyšok Austrálie zostáva otvorený.

24. októbra: štát Victoria zaznamenal 98 aktívnych prípadov; toto bolo prvýkrát od 19. júna, kedy mala Victoria menej ako 100 prípadov.

26. októbra: zaznamenala Viktória prvýkrát od 9. júna 0 nových prípadov a 0 úmrtí v celej krajine.

1. novembra 2020: zaznamenala Austrália prvýkrát od 9. júna 2020 nulové prípady prenosu z komunity na komunitu. „Lockdown“ v štáte Victoria končí.

Od 1. dec 2020 je plánované otvorenie hraníc medzi jednotlivými austrálskymi štátmi. Medzinárodné hranice Austrálie zostávajú zatvorené na neurčito. Momentálne viac ako 30 000 Austráľčanov čaká na povolenie vrátiť sa domov. Denná kvóta zostáva 300 ľudí. Lieta len pár aerolínií a lietadlá pristávajú poloprázdne. Odletieť z Austrálie možno iba s povolením úradov a aj to len kvôli výnimočným okolnostiam ako choroba, alebo úmrtie v rodine. Austrálska vláda si objednala 45 miliónov dávok vakcíny od štyroch rôznych firiem (2 dávky pre každého obyvateľa). Očkovanie bude bezplatné a dobrovoľné. Prvi budú očkovaní pracovníci v zdravotníctve.

Palo Galko, Melbourne, Austrália

Zákaz vychádzania! V Rakúsku sa prehodnocuje každých 14 dní

Tak ako ostatné krajiny aj v Rakúsku boli prijaté opatrenia v súvislosti s ochorením COVID-19 v snahe zabrániť šíreniu koronavírusu, ochrániť zdravotný systém a predísť tak najmä preťaženiu jednotiek intenzívnej starostlivosti. Vláda dôrazne apeluje na všetkých ľudí nachádzajúcich sa na území republiky, aby dodržiavali aktuálne opatrenia, lebo len ak sa všetci zapoja a pomôžu, môžu tak šírenie nákazy zastaviť.

Od 3.11. platí v celom Rakúsku povinné používanie ochranných rúšok s prekrytím úst a nosa a to v uzatvorených priestoroch, verejnej doprave, obchodoch či zariadeniach poskytujúcich služby. V práci rúško nie je povinné, ak nedochádza ku kontaktu so zákazníkom. Zároveň sa vyžaduje dezinfekcia rúk a dodržiavanie minimálneho odstupe 1 meter. Od 20:00 do 6:00 platí na celom území Rakúska zákaz vychádzania (prehodnocuje sa každých 14 dní). Je zakázané v uvedenom čase opustiť dom či byt s výnimkou cesty do práce a z práce, vybavenia nevyhnutných nákupov, pomoci iným osobám a takisto sú povolené prechádzky v prírode. Hotely a reštaurácie sú zatvorené predbežne do konca novembra. Je však možné jedlo si telefonicky objednať a vyzdvihnúť si ho v gastro prevádzke alebo si ho nechať doviezť doručovacou službou. V prípade hotelov a ubytovacích zariadení platia určité výnimky, napríklad ubytovanie z pracovných dôvodov. Kiná, divadlá, športoviská, vrátane plavárni, sú zatvorené. Povolené sú športové podujatia za účasti profesionálnych športovcov avšak bez divákov, pohreby s účasťou maximálne 50 pozostalých a povolené sú aj demonštrácie s dodržiavaním odstupe 1 meter. Ak nie je možné dodržať stanovený odstup, účastníci demonštrácie sú povinní nasadiť si rúška. Všetky obchody sú otvorené, pri nákupoch je povinné rúško, dodržiavanie odstupe minimálne 1 meter a jeden zákazník na 10 m². Svoje služby môžu naďalej poskytovať kozmetické, kadernícke či masážne salóny. Otvorené sú tiež materské škôlky a prvý stupeň základných škôl. U ostatných sa vzdelávanie vykonáva dištančným spôsobom.

Čo sa týka testovania, na SARS-Cov-2 sa môže dať otestovať ten, kto má príznaky na ochorenie koronavírusom. Testovanie sa vykonáva v testovacích centrách Drive-in a Walk-in a tiež u obvodných lekárov. Testuje sa formou výterov z nosa alebo hrdla, no je už možné nekomplikované testovanie zo slín a tiež test kloktaním solného roztoku. Bezpríznakové testovanie osôb sa vykonáva len pokiaľ je to nevyhnutné pre vykonávanie profesijnej činnosti, napríklad u zdravotníkov.

Z dôvodu nárastu prípadov však súčasný light lockdown takmer s určitosťou vystrieda hard lockdown. Zajtra 14.11. bude zasadať vláda, ktorá na následnej tlačovej konferencii pravdepodobne oznámi chystané sprísnenie doteraz prijatých opatrení alebo úplne nové pravidlá správania sa v čase pandémie.

Otázkou zostávajú napríklad vianočné trhy. Tie sa do 30. novembra konať nemôžu. Po tomto dátume sa situácia bude znovu prehodnocovať. No a jedna veľká neznáma je prichádzajúca zimná sezóna. V mnohých lyžiarskych strediskách sa začiatok sezóny posunul na polovicu decembra, v iných plánujú spustiť lanovky a vleky už 4. decembra. Či to vôbec bude možné, ukážu najbližšie dni.

Miroslava Brosková

Z Prahy pozdravujeme našu Porubu

Zatiaľ sa držíme v zdravíčku a budeme robiť všetko pre to, aby to tak aj ostalo. Praha je ľudoprázdna, bez turistov a značne v obmedzenom režime.

Obmedzenie pohybu je od 21:00 do 5:00 hodiny. Otvorené sú potraviny, drogeria, domáce potreby, lekárne, okienka pre výdaj jedla v reštauráciách a funguje dovoz jedál na adresu, ale očakáva sa postupné uvoľňovanie pre ďalšie odvetvia maloobchodu. Zatiaľ je otvorené do 21:00 hodiny, nedela je voľná a všetky obchody sú v nedeľu povinne zatvorené.

Tradičné Vianočné trhy sú bohužiaľ zrušené, ale stromček pri orloji bude.

Od dnešného dňa sú otvorené ZŠ prvý stupeň 1. a 2. trieda, o ďalšom otváraní tried sa jedná. Ostaní žiaci majú zatiaľ povinnú distančnú výuku. SŠ a VŠ sú zatiaľ zatvorené. Odstup na ulici sa odporúča min. 2 metre.

Od stredy 18.11.2020 platí, že 15 m² plochy v obchode, je vyčlenených pre jedného návštevníka obchodu, podľa veľkosti obchodov sa určuje možný počet klientov, ktorí sa môžu naraz v obchode pohybovať. Rúška sa doporučujú nosiť všade, povinnosť je všade vo vnútorných priestoroch, v MHD a v metre.

Domovy pre seniorov a návštevy nemocníc sú obmedzené. Niektoré domy pre seniorov riešia návštevu komunikáciou cez mikrofón vo vstupnej chodbe, ktorá je kompletné oddelená sklom, bez možnosti osobného kontaktu. Aspoň takto sa môže rodina spoločne vidieť a porozprávať sa inak, než cez internetovú, či telefonickú komunikáciu.

Všade je to dosť podobné ako v Prahe, tak aj u nás v Porube a aj my sa snažíme prispôbiť sa momentálnej situácii.

Posielame pozdrav všetkým priateľom,

Michal a Simona Žabokrtský

V Anglicku rúško len v interiéri

• Kingly Court v Carnaby Street. Je tam vždy obrovský frmol. Teraz sú všetky reštaurácie zatvorené

Žijem a pracujem v Londýne už dlhšiu dobu. Korone sme sa nevyhli ani tam. Moje pracovisko je zatvorené už od polovice marca. Keď vyhlásili druhý lockdown, rozhodla som sa pricestovať domov na Slovensko. Tu, na Slovensku, všetci nosia rúško aj vonku, čo je pre mňa nezvyčajné. V Anglicku ich musíme nosiť v interiéroch, či už je to obchod, dopravný prostriedok alebo stanica, avšak vonku je to na vlastnom uvážení.

• South Bank, Londýnske Oko. Nikdy som to tu nevidela takéto prázdne

Celoplošné testovanie zatiaľ v Anglicku nebolo a tí, čo by sa radi dali otestovať, len tak, pre prípad, si za to musia zaplatiť. Tí, ktorí príznaky majú, musia zostať doma v karanténe, bez testu. Počas prvej vlny bolo všetko okrem obchodov s potravinami zatvorené. Pri druhej vlne otvorené zostali len obchody s potravinami a školy. Všetky školské stupne od škôlok po vysoké školy zostali otvorené, čo sa mi zdá v porovnaní s prvou vlnou veľmi zvláštne. Pohyb osôb obmedzený nie je, ale naraz sa môže stretnúť maximálne 6 osôb a aj to len vonku. Život s koronou v Anglicku je iný než bol pred ňou. Moja skúsenosť je, že niektorí ľudia to berú veľmi vážne, iní menej. Po pár dňoch doma som zistila, že tu je to veľmi podobné. Korona nám dala príležitosť sa trochu pozastaviť, možno si uvedomiť, čo je pre každého z nás dôležité a čo nie. Verím, že nad touto pandémiou čoskoro vyhráme a vrátíme sa do normálu.

Denisa Putterová

Jeden za všetkých, všetci za jedného!

Sme na svojom mieste, vykonávame povolanie, ktoré vyžaduje nielen profesionálny prístup, ale kus srdca. Tento empatický prístup sa naplno prejavil v situácii, keď bolo treba zostať v karanténe na čas, odkedy sa v zariadení potvrdil prvý prípad pozitívneho COVID-19 po prepustení z nemocnice. Nestačilo obmedziť návštevy, vyšetrovanie, dodržiavať karanténu zamestnancov doma. Bolo treba úplne zastaviť vonkajší život, odísť od rodiny a poskytnúť všetku svoju energiu, čas a starostlivosť klientom v ich domove. Minimalizovať možnosť šírenia choroby ďalej... Ako?

Vytvorili sme dva tímy. V každom bola zabezpečená zdravotná sestra a opatrovateľský personál aj upratovačka. Prvý, ktorý zvládol zvýšený nápor prejavov ochorenia, zvýšených teplôt, následne izolácie klientov, zabezpečenie starostlivosti o klientov. Všetkým klientom sme zabezpečili aj zvýšený prísun vitamínov, aby sme riziko zhoršeného priebehu ochorenia znížili na minimum.

Ale hlavne, sme spolu s klientmi boli v zariadení - NON STOP - od 23.10. 2020 do 29.10.2020 kedy sme boli všetci otestovaní PCR testom. Realizáciu zabezpečil lekár zariadenia s hlavnou sestrou. Spojenie s vonkajším svetom a zabezpečenie potrebných pomôcok, liekov podľa aktuálnej potreby ihneď zvládla pani riaditeľka, tiež non stop aj na telefóne.

Náročnú službu sme vystriedali a nastúpil druhý tím od 29.10.2020 až do výsledkov testovania, čiže 2.11.2020 sme ukončili plnenie krízového plánu starostlivosti o klientov s hodnotením na VÝBORNÚ, čo oceňujú aj niektorí príbuzní, hoci sme sa stretli aj s obviňovaním a osobnými útokmi.

ĎAKUJEM všetkým kolegyniam, ktoré napriek riziku ochorenia zostali v práci a prajem všetkým hlavne, veľa zdravia, nech už môžeme pokračovať s úsmevom bez rúška. Tešíme sa na všetkých príbuzných, ktorí budú môcť navštíviť svojich starkých, ktorí ani netušia, že sú najohrozenejšou skupinou. Podarilo sa nám ich ochrániť, ešte raz ďakujem všetkým.

Hl.sestra Galfyová Gabriela DSSaZpS

Označovanie ulíc a číslovanie stavieb

Občania sa pýtajú na význam zavedenie orientačných (bielo červených) čísiel domov v našej obci. Ako vysvetlenie uvádzame znenie Zákona NR SR č. 221/1999 Z.z. § 11 Označovanie ulíc a iných verejných priestranstiev

1. Ulicou sa rozumie súvislá komunikácia s prilahlými stavbami alebo pozemkami, je označená orientačnými tabuľkami (názov ulice)
2. V obci, v ktorej je viac ulíc a iných verejných priestranstiev má každá ulica alebo verejné priestranstvo svoj názov.

Číslovanie stavieb

§ 12 Súpisné čísla (bielo – čierne)

1. Stavby spojené so zemou pevným základom (ďalej stavba) majú súpisné číslo. Súpisným číslom treba značiť každú samostatnú stavbu, ktorá má vlastný vchod. Ak ide o zoskupené stavby, súpisným číslom treba označiť každú stavbu, ktorá má vlastný vchod.
2. Pochybnosti o tom, že ide o stavbu podľa ods. 1 je rozhodujúce stanovisko stavebného úradu.
3. Časti obce môžu mať samostatné súpisné číslovanie.

§ 13 Orientačné čísla (bielo červené)

Na orientáciu na uliciach a iných verejných priestranstvách označených názvami má každá stavba a v nej každý samostatný vchod aj orientačné číslo.. Každá ulica a iné verejné priestranstvo označené názvom majú samostatný číselný rad orientačných čísiel.

§ 14 Spôsob číslovania

1. O spôsobe číslovania stavieb súpisnými i orientačnými číslami a o vzore tabuliek rozhoduje obec. Obec vedie evidenciu jednotlivých druhov číslovania a sústavne ju dodržiava v súlade so skutočným stavom. O určení alebo zrušení čísla obec bezodkladne upovedomí príslušný katastrálny úrad.
2. Stavba musí byť označená súpisným a orientačným číslom do jedného mesiaca od jej kolaudácie.
3. Tabuľky so súpisným číslom obstaráva obec na vlastné náklady, ich pripevnenie a údržbu zabezpečuje vlastník stavby. Tabuľky s orientačným číslom obstaráva vlastník stavby na vlastné náklady a zabezpečuje aj jej pripevnenie a údržbu. Príklad: Občania do adresy uvádzajú: Ján XY, Závažná Poruba, Nová 448/20.V zmysle citovaného zákona žiadame občanov, ktorí nemajú svoje domy označené predpísaným súpisným (bielo – čiernym) a orientačným (bielo – červeným), aby tak urobili čo najrýchlejšie.

-r-

... a takto sme prežili rok 2020

V čase, keď sme sa nemohli stretávať v našom Klube dôchodcov, prispôbili sme svoju činnosť tak, aby sa ten „nešťastný“ vírus šírilo čo najmenej. Ale napriek všetkým prekážkam výbor klubu nezaháľal a bol nápomocný občanom Závažnej Poruby.

Krátka bilancia: .... výbor klubu dôchodcov sa zišiel 19 krát a ešte pred pandémiou usporiadal posedenie pri príležitosti MDŽ. Ďalšie aktivity boli organizované za dodržiavania prísnych opatrení vyplývajúcich z vyhlásenia Vlády SR. Popri inom pripravoval rozdelenie úloh na brigádach v rámci obce. Po uvoľnení hygienických opatrení v júni zorganizoval v areáli Mateja Staroňa „opekačku“, v auguste si členovia Klubu dôchodcov pochutili na guláši, či zrealizovali turistickú vychádzku do Liptovského Jána.

Ale najväčšou aktivitou, ktorá si zaslúži povšimnutie je, že členky klubu dôchodcov ochotne a s láskou šli rúška pre našich občanov. A boli to stovky výrobkov v prvej, aj druhej vlne pandémie. Touto cestou oceňujem prácu tých členiek, ktoré tejto činnosti obetovali veľa zo svojho času a materiálu, aby tie rúška boli nielen praktické, ale aj pekné. Menovite – Jelka Plchová, Ľubica Rigoová, Milotka Hladká, Vierka Hladká, Vierka Bárđyová ďakujem vám, a zároveň ďakujem všetkým, ktorí prispeli čo i len najmenším kúskom tak veľmi potrebného materiálu.

Želám všetkým našim členom, aj všetkým seniorom veľa zdravia a veľa trpezlivosti na prečkanie tohto ťažkého obdobia.

Iľanovská Magdaléna
Predsedníčka Klubu dôchodcov obce
Závažná Poruba

Sylvia Sabolová

Druhá vlna

*Čo to zasa na nás lezie,
korona sa späť k nám vezie.*

*Vezie sa na zlatom koči
a má ešte väčšie oči!*

*Máme sa báť? To snáď nie!
Budeme s ňou bojovať.*

*Dodržíme nariadenia
aj keď nie sú podľa gusta,
aby z nás nezostala iba busta.*

*Vyberme späť rúška, dettol, rukavice
a vráťme sa k disciplíne.*

*Dajme hlavy dohromady (obrazne)
Zasadme jej úder jasný, dôrazne.*

*Veď už toho bolo dosť.
Nekaz nám už viac radosť.*

*Trošku sme sa uvoľnili,
údy, myseľ precvičili,
vrátili sa do života, veď to bola polahoda!
Teraz treba zasa bdiieť, rúška prať
a opäť chcieť
ich nosiť vo dne, v noci,
buď nám pánboh na pomoci.*

*Poradme si sami, prosím.
veď vieme čo máme robiť.
Iba tak to ustojíme, keď všetci
veľkú zodpovednosť prejavíme.*

Správy zo samosprávy

Z rokovania obecného zastupiteľstva

Október 2020

Obecné zastupiteľstvo prerokovalo:

- Správa komisie finančnej, regionálneho rozvoja a správy majetku.
- Upravilo rozpočet vzhľadom na nové skutočnosti, ktoré je potrebné zapracovať do schváleného rozpočtu obce na rok 2020
- VZN č.1/2020 o podmienkach poskytovania dotácií
- VZN č.2/2020, ktorým sa mení VZN č.3/2019 o miestnych daniach miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Závažná Poruba
- Venovalo sa návrhom názvov ulíc IBV pod Poludnicou

Zasadnutie obecného zastupiteľstva viedol starosta obce Ing. Pavel Beťko.

Správu komisie finančnej, regionálneho rozvoja a správy majetku predložila Ing. Katarína Poliaková.

Rok 2020 môžeme zhodnotiť ako turbulentný a nekonzistentný z pohľadu príjmov, ale aj podujatí, ktoré sa mohli konať a nekonali. To čo platilo, už neplatí. Covid 19 od základov zmenil a mal by zmeniť aj náš postoj ku zmene. ŽIJEME TOTIŽTO NOVÚ REALITU...

OcZ zoberalo predloženú správu na vedomie. Správa je súčasťou zápisnice.

Úprava rozpočtu vzhľadom na nové skutočnosti, ktoré je potrebné zapracovať do schváleného rozpočtu obce na rok 2020 predložil Ing. Pavel Beťko

- Preverenie dodržania podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania vykonané hlavnou kontrolorkou obce pred ich prijatím

Prijatie bezúročnej návratnej finančnej výpomoci na základe Uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 494 z 12. augusta 2020 na výkon samosprávnych pôsobností z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 vo výške 26 947,- eur

VZN č.1/2020 o podmienkach poskytovania dotácií

Na tomto všeobecne záväznom nariadení sa uznieslo Obecné zastupiteľstvo v Závažnej Porube dňa 26. októbra 2020.

Vo VZN sú podrobne stanovené podmienky žiadosti ako aj vyúčtovanie dotácie pre jednotlivé združenia.

VZN č.2/2020

Na tomto všeobecne záväznom nariadení sa uznieslo Obecné zastupiteľstvo v Závažnej Porube dňa 26. októbra 2020.

Určenie názvov ulíc IBV pod Poludnicou
V návrhu sú dané tieto názvy:

- Pod Poludnicou
- Pod Dubcom
- Pri Potočku
- Pod Brezinkami
- Za močiarmi
- Pri topoľoch
- Na Žiarcí
- Harmančeková
- Na kapustnísku

Občania stále môžu podať návrhy na pomenovanie ulíc.

Starosta obce:

BRKO – kuchynský odpad

V obci sa umiestnia špeciálne nádoby na 3 miestach, kde občania budú nosiť kuchynský odpad a zberová spoločnosť OZO ho bude brať a likvidovať. Náklady na jednu nádobu predstavujú 250 €.

Kamerový systém

- treba dokončiť kamerový systém, chceme ho rozšíriť o miesta pri DSS a pri Dome smútku
- predpokladané náklady na dokončenie sú 4800 €

Rozšírenie cesty ku kaplnke

- cesta sa rozšíri približne o meter, čím sa zlepšia šírkové pomery a zjazdnosť komunikácie.
- predpokladané náklady sú 4800 €

Treba dorobiť druhú divadelnú šatňu a zariadiť nové vybavenie zasaďky, prípadne podľa financií prerobiť malú zasaďku

Starosta obce informoval o tom ako bude prebiehať celoplošné testovanie Covid 19. Obec poskytne priestory, dobrovoľníkov, DHZ a niektoré materiálne zabezpečenie. Schválené VZN sú prístupné v plnom znení na: <https://www.zavaznaporuba.sk/obecny-urad/vseobecne-zavazne-nariadenia-vzn>

December 2020

OcZ prerokovalo návrh rozpočtu obce. Návrh rozpočtu Obce Závažná Poruba na rok 2021 a nasledujúce dva roky 2022 a 2023 vychádza z odhadu makroekonomických ukazovateľov ekonomiky Slovenskej republiky a predpokladaných miestnych podmienok. Rozpočet je spracovaný v štruktúre bežného a kapitálového rozpočtu a rozpočtu finančných operácií podľa záväznej rozpočtovej klasifikácie príjmov a výdavkov platnej pre verejnú správu. Obec spracúva výhradne finančný rozpočet, ktorý je v súlade so zákonom o rozpočtovej zodpovednosti zostavený na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Na základe uvedeného

OcZ 26. októbra 2020, zľava Dušan Migáľa zástupca starostu, Pavel Beťko, starosta

je rozpočet obce v tabuľkovej časti spracovaný nasledovne: skutočné plnenie 2018, skutočné plnenie 2019, schválený rozpočet 2020, očakávaná skutočnosť 2020, rozpočet 2021, 2022 a 2023. V súlade s § 3 ods. 4 Zásad hospodárenia s finančnými prostriedkami obce Závažná Poruba, ktoré schválilo obecné zastupiteľstvo dňa 19.9.2016 uznesením č. 25/2016 obec zostavuje viacročný rozpočet bez uplatňovania programov obce. Návrh rozpočtu je zostavený na základe podkladov a požiadaviek jednotlivých útvarov obce, na základe výdavkov potrebných na prevádzku, investičných zámerov obce, mzdových inventúr a dohodnutých zmluvných vzťahov. Na úseku školstva na financovanie bežných výdavkov tzv. originálnych kompetencií samosprávy boli prerozdelené zdroje, ktoré obec očakáva zo 40 % podielu na výnose na dani z príjmu fyzických osôb a na úseku sociálnych služieb z 5 % podielu na výnose na dani z príjmu fyzických osôb.

Rozpočty na roky 2022-2023 nie sú v zmysle § 9 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov záväzné a ich finančné ukazovatele sú plánované ako orientačné.

Rozpočet Obce Závažná Poruba na rok 2021 bol navrhnutý ako vyrovnaný.

Rozpočtovaný výsledok hospodárenia vrátane príjmových a výdavkových finančných operácií je vyrovnaný. Bežný rozpočet je navrhovaný ako prebytkový s prebytkom vo výške 54 484,- eur, kapitálový rozpočet je rozpočtovaný so schodkom 59 392,- eur a výsledok finančných operácií je s prebytkom vo výške 4 908,- eur.

Rozpočet Obce Závažná Poruba na roky 2021 – 2023 bol v súlade s § 9 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov zverejnený vyvesením na úradnej tabuli obce a na webovej stránke obce dňa 25.11.2020.

<https://www.zavaznaporuba.sk/obec/fotogaleria-obce/dokumenty-predkladane-ocz-na-schvalenie-dna-11-12-2020>

Obecné zastupiteľstvo návrh rozpočtu schválilo.

Dušan Migáľa, zástupca starostu

Investičné akcie v roku 2021

V roku 2021 chceme realizovať nasledovné práce:

- Kompletná rekonštrukcia kotolne v obecnom úrade, prechod z fosílnych palív na peletky a drevo, bude to plne automatizovaná kotolňa, z ktorej sa vykuruje celý kultúrny dom a obecný úrad, ďalej materská škola a požiarna zbrojnica. Na túto akciu sme získali nenávratný príspevok z eurofondov v sume 148 419 eur. Spoluúčasť obce je 7 811 eur.
- Revitalizácie centra obce, momentálne sa robí štúdia, ktorá bude zverejnená. Jedná sa o priestory pred Jednotou, obecným úradom, Materskou školou, priestory okolo domu Milana Rúfusa. Pre rok 2021 ja vyčlenená suma 30 000 eur.
- Vybudovanie nového chodníka od kostola k IBV pod Poludnicou v sume 17 000 eur.
- Rozšírenie kancelárskych priestorov na obecnom úrade a revitalizácia malej zasaďačky vybavením v sume 15 000 eur
- Úprava podkrovia v hasičskej zbrojnici pre potreby DHZ v sume 4 000 eur
- Oprava škarpy pri Zivke v sume 5 000 eur.
- Vybudovanie detského ihriska pri telocvični – začiatok v sume 5 000 eur
- Dokončenie divadelných šatní s výstupom na pódium a modernizácia WC v sume 3 000 eur
- Oprava oplotenia pomníka obetiam 1. i 2. sv. vojny 2 000 eur
- Legislatívne pokračovať vo vybavovaní novej prístupovej cesty k IBV pod Poludnicou

Ing. Pavel Beško - starosta obce

Sčítanie obyvateľov domov a bytov

Povinnosť sčítať sa vyplnením sčítacieho formulára majú všetci obyvatelia Slovenskej republiky. Pre účely sčítania sa obyvateľom rozumie každý, kto má v Slovenskej republike trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt. Obyvateľom sa zároveň rozumie aj občan Európskej únie, ktorý má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt.

Za neplnoletého obyvateľa a za obyvateľa, ktorý nie je spôsobilý na právne úkony má povinnosť vyplniť sčítací formulár jeho zákonný zástupca.

Všetky údaje, ktoré obyvateľ uvedie v sčítacom formulári sa musia vzťahovať k rozhodujúcemu okamihu sčítania, ktorým je poľnoc zo štvrtka 31. decembra 2020 na piatok 1. januára 2021.

Sčítanie obyvateľov prebehne v dobe od 15. februára 2021 do 31. marca 2021. Obyvateľ bude mať na sčítanie sa šesť kalendárnych týždňov.

-r-

Pred Vianocami o privítaní nových občanov

Vianoce sú sviatky dieťaťa a rodiny

V adventnom čase, za prísnych hygienických opatrení, jednotlivo prijal starosta Pavel Beško v obradnej miestnosti šťastných rodičov a ich ratolesti, ktoré sa narodili v minulom roku.

V roku 2019 sa v Závažnej Porube narodilo 7 detí. K prítomným sa prihovril: „Milí rodičia, čaká vás veľa radosti, ale i zodpovednosti. Dajte svojim deťom, lásku, pozornosť, vnímajte ich city, buďte trpezliví a hlavne sa s ním rozprávajte, vysvetľujte... Vášmu dieťaťku želáme hlavne zdravie a láskavých rodičov. Vianoce prežite v pokoji.“

Rodičia sa podpísali do pamätnej knihy, prevzali si finančný dar a mamičky pekný kvietok. Pre spomienku na uvítanie nových občanov Závažnej Poruby sa nechali vyfotografovať pred symbolmi obce.

text i foto: -dm-

• Pred Jednotou COOP

Všimli ste si adventné vence?

Symbolom obdobia adventu je adventný veniec so štyrmi sviečkami, ktoré sa postupne zapalujú počas štyroch adventných nediel. Takéto vence tvoria súčasť predvianočnej dekorácie našich príbytkov a predstavujú duchovnú prípravu na Vianoce.

Po prvý raz v histórii Závažnej Poruby v prvú adventnú nedeľu (29. novembra 2020) sa objavili adventné vence na verejnom priestranstve. Jeden pred obchodom Jednota COOP, druhý pred obecným úradom. Nápad perfektný, tvorcom patrí uznanie. Autormi sú Ing. Pavel Beško, Iveta Bešková a Anna Mikulášová. Vianočný stromček pred obecným úradom sa podľa tradície rozsvieti na Mikuláša. Na adventných vencoch sa rozhorí druhá svieca. Dni sa už ponáhľajú do Vianoc.

• Pred obecným úradom

Minipríbeh k Novému roku

Kedysi dávno (koncom štyridsiatych rokov minulého storočia), v čase novoročného obeda, zavítal do našej domácnosti známy bývalý cigánsky svetobežník (Budapešť, Viedeň ...) Ištván. Rodičia vyriešili jeho návštevu tak, že ku prestretému stolu prisunuli ďalšiu stoličku. Ištván sa naobedoval s nami.

Pri odchode, okrem poďakovania predniesol novoročný vinš asi takéhoto znenia: „Vinšujem vám všetko dobrô, čo duši, telu potrebnô. Aby ste boli zdraví a šťastní a to nielen tento rok, ale aj na budúci rok.“

Jano Čunga

Bolo raz jedno kino

• Premietacie prístroje sú funkčné, zakonzervované, po servise schopné prevádzky.

Významnou udalosťou, ktorá poznamenala kultúrne dianie v obci, bolo uvedenie miestneho kina do prevádzky v roku 1949. Pôvodne bolo pomenované „Kino II. Všeodborového zjazdu“, no názov sa neujal a tak sa premenovalo na „Kino Populdnica“. Prvý film uvedený v tomto kine „Stretnutie na Labe“ bol premietnutý 4.12.1949. Prvou riaditeľkou bola Elena Chovanová, neskôr pracovali Ján Lešťan, Peter Rúfus, Miloš Ondrejka.

Ako premietачi pôsobili: Daniel Kováč, Ján Míša, Ján Janák, Michal Valent, Milan Paško, Pavel Orvoš a Jaroslav Ilanovský. Dlhšiu dobu pracovali ako pokladníčky Želmíra Brosková, Božena Bátorová a Emília Ondrejková a ako uvádzачky: Mária Čutková, Emília Šlauková, Vilma Števková a Milan Mikuláš. História kina zaznamenala aj „najskalnejších divákov“: Matej Ilanovský (Hrubký), Michal Kováč (pri kostole) a Strana oddychu: Matej Jambrich, Miloš Mikuláš a Vladimír Bartko.

Pôvodne sa premietalo každú stredu, sobotu a nedeľu, v nedeľu popoludní detské predstavenia. Návštevnosť kina v rokoch 1949 – 1956 bola vysoká, neovplyvnila aktivitu ochotníckeho divadla, no uvedením televízneho vysielania (1956) pomaly a postupne začala klesať návštevnosť, znižoval sa počet predstavení i návštevníkov. V dobe riaditeľovania Miloša Ondrejku sa zvýšila návštevnosť cez atraktívne filmy, no video a videopožičovne úplne zlikvidovali návštevnosť kina.

Obec si pripomenula dňa 5.12.1999 50. výročie uvedenia prvého filmu premietnutím filmu Rodná zem. Týmto sa činnosť miestneho kina oficiálne ukončila. Zvyšujúce sa náklady na požičovné a prevádzku, nízka návštevnosť a vysoké režijné náklady taktiež prispeli k rozhodnutiu – zastaviť prevádzku v domacom kine v Závažnej Porube. -dm-

Poruba, Porubänia a Porubské noviny

Myslím si, že nie je veľa obcí na Slovensku, ktoré vydávajú svoje obecné noviny. Ak áno, je to vzácnosť a super vzácnosťou je, ak sú to noviny kvalitné. Obsahom aj prevedením. A práve také Porubské noviny sú. Občan sa dozvie, čo sa v obci deje. Čo rieši obecné zastupiteľstvo a ako sa naplňujú jeho zámery. Približujú dianie v predškolských i školských zariadeniach, zápolenia, aj výsledky na poli športu. Osobitnú pozornosť venujú kultúrnym aktivitám, v rámci ktorých sa vracajú aj ku zvyklostiam z minulosti, ktoré pretavujú do podmienok súčasnosti, ale tvorivým spôsobom prezentujú aj súčasné trendy.

Prvé ochotnícke divadlo v Porube bolo už v roku 1905. To vyžadovalo ohromnú nasadenosť účinkujúcich, ale aj angažovanosť po organizačnej i materiálnej stránke. Všetko sa dialo s vervou a zápalom. Opóna bola urobená z darovaných konopných vriec, javiskové pódium z dosák.

Noviny prinášajú aj aktuálne udalosti a poučenia na poli náboženskom v obidvoch cirkevných spoločenstvách zastúpených v obci. Úvahy a komentáre vychádzajú z trvalo hodnotných téz a príbehov obsiahnutých v „Písme svätom“. Prezentujú nielen život mladých generácií, ktoré sú rozhodujúce pre ďalší rozvoj obce a uchovávanie jej tradícií, ale venujú sa aj starším občanom a dôchodcom. Spomínajú na už zosnulých občanov, ktorí mali nemalé zásluhy na rozvoji, formovaní a napredovaní obce v minulosti.

Nie je mojou ambíciou upriamiť pozornosť na všetky oblasti života obce, ktoré sa odzrkadľujú na stránkach Porubských novín. Chcem vyjadriť svoj názor a obdiv, že noviny sú účinným článkom spájajúcim celú obecnú pospolitosť. Taktiež prezentujú a propagujú život obce navonok, blízku a vzdialenejšiu okoliu. A to nie je málo.

Týmto nechcem prezentovať vďaka za to, že sa občas v novinách objavujú aj moje spomienky, príbehy a úvahy. Chcem vyjadriť uznanie, obdiv a vďaka ich tvorcom, ktorí sa o vydávanie novín starajú a dbajú o ich vynikajúcu úroveň.

V minulosti sa minister kultúry SR a významný slovenský básnik Miroslav Válek, pri obhajobe rozpočtovej kapitoly rezortu kultúry, na pripomienky niektorých oponentov, ktorí poukazovali na to, že kultúra je drahá, vyjadril: „Kultúra nie je drahá. Drahá je nekultúra.“ Ja sa s týmto vyjadréním plne stotožňujem.

Porubským novinám prajem dlhé trvanie a želám, aby aj naďalej prispievali k rozvoju, súdržnosti a zvelaďovaniu obce, ctili občanov, tradície a zachovali si uznávanú dobrú úroveň.

Moje želanie všetkého dobrého nepatrí len Porubským novinám. Dobré zdravie, sviatočnú Vianočnú pohodu a veľa radosti a šťastia prajem predovšetkým občanom obce, medzi ktorými sa stále cítim doma. Ďakujem. **Jano Čunga**

Z dialógu s prof. RNDr. Ladislavom Kováčom, DrSc.

otázky staval: Karol Sudor

Jedna historka krásne ilustruje vtedajších cynikov a prezliekačov kabátov. Prišiel za vami Juraj Zvara s kolegami z Vysokej školy politickej, teda zo školy, ktorá produkovala kádre aj pre ústredný výbor komunistickej strany, s tým, že už teda nebudú učiť marxizmus-leninizmus, ale ponúkajú svoje služby novému zriadeniu ako učiteľia politológie a modernej filozofie.

To sa len opakovala história z roku 1968, keď sme ešte netušili, že sem vkročia okupačné vojská. Počas toho odmäku na vedeckej rade našej fakulty prišli učiteľia marxizmu a leninizmu s oznamom, že budú vyučovať dejiny filozofie. S tým, že prestávajú vyučovať aj vedecký ateizmus a nahradia ho dejinami náboženstva.

Vtedy som im povedal, že je to úžasné, len najskôr by si mali tie dejiny filozofie aj náboženstva preštudovať. Len čo potom prišla normalizácia, títo istí ľudia, ktorí opäť obrátili kabáty, ma tvrdo likvidovali. Keď sa k nim pridali aj iní zakomplexovaní a závistliví kolegovia, nakoniec ma vyhodili z fakulty.

Ono je to tak – keď nemáte chrbticu ani charakter, pripadá vám normálne ideologicky slúžiť jednému režimu, a keď ho nahradí iný, okamžite sa prispôbiť a slúžiť aj jemu.

No a z toho všetkého nakoniec vznikol iný skandal. Čosi ste o tom povedali novinárom a tí to prekrútili tak, že sa urazili učiteľia v celej krajine.

Len čo Zvara a jeho partia marxistov-leninistov opustili ministerstvo, prišli za mnou dve mladé novinárky. Vysvetlil som im, čo som práve zažil, ako sa do služieb reformovania školstva ponúkajú verní služobníci starého režimu. Začínajúce novinárky možno urobili svoj prvý rozhovor v živote, zato s pozoruhodnou interpretáciou – nový minister školstva vraj označil všetkých slovenských učiteľov za pliaгу a mäkkých bez vlastného názoru.

Zranilo vás to?

Veľmi. Funkciu učiteľa som vždy chápal ako kľúčovú v udržiavaní zdravia a stability spoločnosti. Vyjadril som to aj vo svojej knihe Krása a vznešenosť učiteľského povolania. Donedávna mala škola konzervujúcu funkciu, priväzovala mladých ľudí k hodnotám kultúry, v ktorej majú žiť. V našej dobe sa však poslanie školy zmenilo – má učiť rýchlejšie a adekvátne prispôbeniu sa rýchlym zmenám spoločnosti. Učiteľské povolanie sa stáva jedným z najťažších. Preto by malo byť jedným z najprestížnejších.

Celý rozhovor:

<https://dennikn.sk/2133248/prvy-ponovembrovny-minister-skolstva-ladislav-kovac-studenti-navrhovali-aby-sme-sa-rok-ucili-iba-anglictinu>

Cez chrám Boží sa Pán stará o svoju cirkev

List Rímskym 10, 12-17

Pánova starostlivosť o cirkev je viditeľná v dejinách cirkvi. Pán plní stále svoje zaslúbenie: Ja som s vami až do konca sveta. Zvesť Jeho slova má v cirkvi určené miesto, a to je chrám Boží. Chrám nie je ako každá iná budova, lebo je on tým miestom, kde sa Boh stretáva s nami zvesťou svojho slova. Preto v kresťanskej cirkvi a aj v našej evanjelickej hral kostol významnú úlohu ako duchovné centrum v každom čase. O požehnaní nášho chrámu by vedeli hovoriť tí, ktorí ho stavali a po celý svoj život navštevovali, ale aj vy, ktorí tento náš chrám navšťevujete.

V chráme sa zhromažďujú veriaci okolo slova Božieho, aby ho nielen počúvali, ale si ho aj osvojovali a z neho čerpali silu pre svoj každodenný život. Chrám je miesto, kde človek prijíma pre seba a svoj život len to najlepšie, totiž zvesť a uistenie o pokoji s Bohom a ostatnými ľuďmi. Božie slovo nikdy neznie naprázdno, ale má svoje účinky v ľudskom živote. Pavel hovorí, že „viera je z počúvania a počúvanie skrze slovo Kristovo.“ Prostredníctvom svojho slova, zvestovaného v našom chráme, vzbudzoval Boh vieru v srdciach našich predkov, rodičov i vás samých. Aj v tom vidíme nesmierne požehnanie nášho chrámu. Viera dáva človeku odvahu prekonávať všetky prekážky, s ktorými sa v živote stretá. Viera je pre človeka prameňom, z ktorého čerpá útechu a povzbudenie vo všetkých životných ťažkostiach. Viera je pre človeka tou mocou, ktorá ho povznáša nad všetky ináč nezdolateľné problémy, lebo ho uistuje o tom, že sú odstránené všetky rozpory a nezrovnalosti medzi Bohom a človekom a skrze Krista sa stal Božím dieťaťom. Náš chrám môžeme označiť za duchovný domov svojho života. Ide len o to, či si ho dostatočne vážime, či ho radi navšťevujeme a či môžeme hovoriť o tom, že v ňom sme dostali podnet pre rast a upevňovanie vo viere v živého Pána. Či sme doň neprichádzali nadarmo. Konečným cieľom, ku ktorému vedie Pán svoj ľud, je záchrana, spása veriacich. Najväčším šťastím pre človeka je istota toho, že má zaručené trvalé spoločenstvo s Bohom. Je omylom domnievať sa, že viera je iba nejakou poistkou pre život po smrti. Spasenie, o ktorom je reč v našom texte a ktoré zaslubuje Pán všetkým veriacim v Neho je skutočnosťou, ktorá sa prejavuje a dokazuje už v tomto časnom živote. I keď nemôžeme štatisticky dokázať koľko štastia a duchovnej istoty pre svoj život načerpali v našom chráme tí, ktorí ho na-

všťevovali či navšťevujú, jedno je isté, že je to miesto, kde našli to, čo nemohli nájsť nikde inde: záchranu uprostred pomínelosti tohto života, ubezpečenie o tom, že Boh má záujem o nich a že chce, aby žili plným, šťastným a bohatým životom. Nuž ďakujeme Bohu za náš chrám pri jeho 87. výročí postavenia. Amen

Ďakovanie za úrody zeme

„... lebo ti požehná Hospodin, tvoj Boh, na celej tvojej úrode a pri každom tvojom podujatí. Preto sa raduj!“

5 Mojžišova 18,15

Každoročne sa pristavujeme pri slávnosti Poďakovania za úrody zeme. Veriaci človek má takto príležitosť uvedomiť si prejav Božej starostlivosti o človeka. Aj keď samotné úrody sú do istej miery výsledkom namáhavej práce poľnohospodárov, predsa len pri pohľade viery zárukou aj v tomto smere je požehnanie od Boha.

Pokrm a nápoj sú neodmysliteľnou súčasťou života. Ale je aj pravdou, že „nežijeme preto, aby sme jedli a pili, ale jeme a pijeme preto, aby sme žili.“ Naša viazanosť na telesnú, pozemskú existenciu je prirodzená. Aj tu však platí zásada, že pomer človeka k darom zeme má byť kontrolovateľný v zmysle požehnaného užívania. Vieme, za čo ďakujeme. Za požehnanie prác, za požehnaný čas, za požehnané dary zeme. Zároveň však musíme konštatovať, že zem z ktorej sa nám toľko dostáva – trpí. Zem ako matka, zem živiteľka, to sú dnes veľmi frekventované pojmy. Zodpovedanie si vážnej otázky, kedy zem trpí, je opodstatnené. Zem trpí všade tam, kde jej funkcia – dávať obživu – je ohrozená. Kde na mieste kde by mala prinášať plody, je zohyzďovaná technikou. To je tragédia zeme, ktorá žaluje, lebo je spálená, znehodnotená, ponížená, ubitá ba šokovaná. Človek je na zem odkázaný, je s ňou spojený v živote i pri smrti, a tak vzťah k zemi nemá byť formovaný len púhym prijímaním, ale aj úctou. V tom sa prejavuje vďaka, keď s úctou zem obrábame a v úcte sa z jej plodov radujeme. Ak však práca má byť pre človeka požehnaním, jej podmienkou je POKOJ. Zmysel práce pre pokoj vo svete dáva novú radosť všade tam, kde nachádza pochopenie a podporu. Pohľad na zem ako na základňu života vyvoláva aj obavu v zamyslení sa nad budúcnosťou. Úrodná zem nemôže byť a nesmie byť človekom zničená. Človeka musí a má desť pred-

stava neúrodnej zeme. Plač neúrodnej zeme je žalobou na človeka. Prosme Pána, aby dobrorečenie vo vďaka za úrody zeme nieslo aj požehnanie pri každom dobrom podujatí, aby aj budúcnosť bola naplnená radosťou z požehnaných darov zeme. Čím skôr svet túto skutočnosť pochopí, tým skôr svet vyrieši otázku mieru, hladu, krivdy a sebeckta. Požehnaná je prítomnosť aj budúcnosť, keď pracovité ruky môžu vytvárať z darov zeme požehnaný domov, o ktorom básnik M. Válek vyznáva: „Domov je chladná voda v zarosenom džbáne. Domov sú ruky, položené na stole v nedelnom tichu, po práci...“

Pamätajúc na „domov“ – tam hore, ďakujeme Hospodinovi, že zem svoje plody vydala.

Pamiatka Reformácie

„Lebo tak veríme, že človek ospravedlnený býva z viery bez skutkov zákona.“

Na týchto biblických slovách z listu Rímskym kresťanom bola postavená Reformácia. Človek je ospravedlnený pred Bohom jedine z viery. Ničím si ho nemôže zaslúžiť, nijakými pôstmi ani púťami, nijakými svojimi skutkami. Nemôže si ho kúpiť za peniaze, za nejaké odpustky. Nemôže si ho vyslúžiť a zaslúžiť svojim životom.

Stať sa ospravedlneným znamená byť prijatým od Boha na milosť, byť pred Ním dobrým, byť takým, že Boh je so mnou spokojný. Či však môže niekto z nás toto povedať o sebe? Či medzi nami a Bohom nestoja mnohé hriechy, ktoré na nás žalujú a nás odcudzujú? Či každé Božie prikázanie na nás neukazuje, že každý deň mnoho hrešíme? Keď chceme byť čistými pred Bohom, musia zmiznúť naše hriechy. A zmiznú vtedy, keď s vierou pristúpime ku krížu Kristovmu a pozrieme na Toho, ktorý aj naše hriechy vzal na svoje ramená.

A práve tu je boľavé miesto hriešnikov, že nechcú pripustiť, že hrešia; že neuznávajú nijaký hriech; že hovoria o chybách, o omyloch a slabostiach, ale nie o svojom hriechu a vine. A pretože nič nechcú vedieť o svojich hriechoch, nepoznajú ani Božiu milosť.

Či však napísaný text znehodnocuje význam skutkov, života človeka? Či ho uspáva do sladkého pohodlia? Vôbec nie! Apoštol nenapísal tento verš pre ľudí pohodlných, ale pre ľudí, ktorí sa trápia otázkou, ako prídu ku vnútornému pokoji. Takýchto ľudí musí to uchopiť za srdce a postaviť často proti nim samým, proti doterajšiemu spôsobu ich života. A obrodí ich to ku životu činorodej lásky, keď prejavovanie skutkov lásky blížnemu stane sa náplňou a zmyslom ich života. Toto nám teda darovala Reformácia: ospravedlnenie z milosti pre vieru človeka. Amen

ADVENT a VIANOCE

rozsievanie lásky uprostred nenávisti

„Radujte sa v Pánovi vždy! Opakujem: radujte sa! Vaša dobrotivosť nech je známa všetkým ľuďom. Pán blízko!“
list Filipským 4, 4-5

Sme pripravení na Vianoce? Napriek všetkému v čom žijeme, tešíme sa tak, ako sa tešia deti? Na čo sa vlastne tešíme? Na niekoľko sviatočných dní, ktoré sú iné ako ostatné dni? Napriek pandémie? Veriac, že nie sme napadnutí vírusom... Alebo sa tešíme napriek tomu preto, lebo si sprítomňujeme narodenie Ježiša Krista? Apoštol má dva adventno - vianočné odkazy. Hovorí o radosti. A my hneď dodávame, že máme málo dôvodov k radosti. Niečo sa s nami stalo. Leží na nás ťarcha smútku. Chceli by sme sa radovať na Vianoce, ale akoby sme nemali dôvod k radosti. Túžime po radosti, ale z nášho srdca vyviera úzkostlivá otázka: Čo nás čaká zajtra? Iste je to spôsobené aj tým, čo sa v týchto mesiacoch deje v celom svete. Aká bolesť, aký smútok na nás spráchnie. Nemyslím len pandémiu. Môže sa človek naplno radovať?

Smútok akoby ležal na našich domácnostiach, zboroch, cirkvi, krajine. Padá na nás sklúčenosť, keď vidíme naše nedostatky, zmätenosť, nevediac kde sa obrátiť, komu a čomu veriť... A teraz čítame a počujeme adventno-vianočný odkaz: Máme Pána. Radujme sa v Ňom. Je nám blízko. Nie sme opustení, aj keď sme Ho my opustili. Život má zmysel, keď mu vládne Kristus. To je prameň našej tichej adventno-vianočnej radosti. Ježiš Kristus vstúpil do našich životov. Stojíme tvárou v tvár úžasu Vianoc. Ľudská bieda, nemohúcnosť, starosť, ustupujú svetlu lásky a sily Pána, ktorý je blízko. Takto sa smieme tešiť na Vianoce.

Tá druhá výzva k príprave na Vianoce je dobrotivosť. Čo je to dobrotivosť? Je to láskavosť, zmierlivosť, láska. To je neposudzovanie iných. Je to porozumenie pre ich slabosti. Všetkým ľuďom. Nielen k priateľom, k členom zboru, ale aj k ľuďom neveriacim. Toto slovo nás vhaňa do úzkych. Dnešný svet je rozčúlený, rozdelený. Sme nervózni.

Medzi nami sú trhliny – aj v rodinách. Nerozumieme si často s ľuďmi, ktorí hovoria rovnako rečou ako my. A do tohto rozdelenia znie slovo Pána Ježiša: Chcem byť Spasiteľom všetkých! To On nám prikazuje prejavovať úprimný záujem o všetkých, aj o tých, čo nie sú s nami. Dobrotivosť – to je rozsievanie

lásky uprostred nenávisti. Dobrotivosť je hľadanie cesty k blížnemu. Čo je platné nakúpiť dary a nenájsť cestu k sebe! – Pán blízko! V našich životoch to skôr vyzerá tak, akoby bol veľmi ďaleko. V nedohľadne. Tak nemôžeme sláviť Vianoce. Amen

Modlitba: Bože náš, prichádzame pred Teba v poznaní, že Tvoje slovo počúvame, ale nežijeme podľa neho. Voláme po pokoji, ale sami sme tvorcami nepokojov. Hovoríme o radosti, dobrotivosti, ale v našom srdci toho niet. Nenaučili sme sa v živote počítať s Tvojou silou, Tvojou pomocou. Pretože k Tebe tak málo voláme, preto aj málo rozumieme tomu, čo od nás žiadaš, k čomu nás voláš, prečo nás tu na svete máš. Nemôžeme preto inak, ako prosieť: Pane, zmiluj sa nad nami a odpusť. Amen

Milí čitatelia Porubských novín. V čase keď píšem tieto moje biblické úvahy, neviem čo sa udeje, kým sa dostanú k Vám. Či sa zídeme v kostole, alebo Vám budem posielat kázne k Vianociam písomnou formou. V každom prípade Vám všetkým chcem zaželať požehnané Vianoce. Ich radosť, radosť z prijatia Ježiša Krista, nech nás sprevádza počas Vianoc, ako aj v novom roku 2021.

Váš Vladimír Pavlík

Ilustrácia Dr. Vlasty Šiarnikovej

Posolstvo Vianoc

Betlehemska hviezda na stromčeku pripomína posolstvo 25. decembra. Pod stromčekom majú byť dary, odpoveď na Božiu lásku. Dar nie je to, čo dávame z toho, čo máme navyše, ale dar je to, čo dávame zo seba, čo bytostne pocítíme. Krásna je vianočná poviedka O Henryho, kde brat predáva vzácne hodinky, aby mohol sestre kúpiť hrebeň na krásne dlhé vlasy a sestra si dá odstihnúť dlhé vlasy, aby za peniaze, ktoré dostala za vlasy, kúpila bratovi na vreckové hodiny retiazku.

Daniel Šovc, ev. farár v.v., básnik a publicista, čitateľ Porubských novín

A nech

*A nech sa ešte akékoľvek stane,
buď ku nám trochu zhovievavý, Pane.*

Neodsúď za ich výsmech

tých, ktorí teraz, slepi bez viery,

*nevedia v Tvojom obrazovom písme
prečítať Tvoje zámery.*

*Čo sa to s nami deje? Čie sú deje,
ktoré sa dejú?*

Komu po vôli?

*Ó, blázni právd, ó, pravdy bláznov, kde je
svet, v ktorom bolesť neboli?*

Milan Rúfus

A bolo svetlo

V dnešnej dobe si už ani nevieme predstaviť, že by sme nevyužívali výdobytky moderného spôsobu života. Vďaka vynálezu elektriny, ktorú využívame na každom kroku nášho života.

Do roku 1930 v našej obci sa po večerach sedelo pri sviečkach alebo petrolejových lampách. Na žehlenie prádla sa používal biglajz (žehlička), ktorý sa zohrial na platni špahrietu (sporák na pevné palivo) využívaný na varenie a pečenie.

Väčší gazdovia, ktorí mali kone, využívali na rezanie sena a slamy konskú silu. Kone poháňali mechanický „motor“ tak, že chodili do kruhu a dômyselným prevodom takzvaný gepeľ poháňali mašinu rezačku.

V roku 1929 za starostovania Jána Kováča – Nižného zástupcovia obce rozhodli o elektrifikácii obce. Na obecnom zastupiteľstve 26. mája sa o tejto možnosti hlasovalo. Notár Július Pavla vyzval prítomných 18 zástupcov. 12 sa vyslovilo za elektrifikáciu, 6 hlasov bolo proti. Tí, ktorí boli proti sa báli vysokej ceny energie a vysokých nákladov na zriadenie elektrickej prípojky. Vybudovanie hlavnej siete v obci, okrem prípojok, stálo 125 000 korún. Obec si musela na tento účel požičať od Sporiteľne v Martine. Na zabezpečenie bola obec zaťažená hypotékou, ručila viacerými nehnuteľnosťami. Pôžičku splácala 17 rokov v polročných splátkach. Pôžička sa splácala najprv zo sanačného fondu, neskôr záväzky obce prevzal štát.

Prípojky do domov si financovali majitelia domov. Prípojka stála 160 korún pre 2 svetidlá. Prvýkrát sa svetlá v domácnostiach rozsvietili na Štedrý večer pred 90 rokmi v roku 1930. Následne prišli do domácnosti rádiá, práčky, televízory a rôzne iné zariadenia až po dnešný internet.

Jaroslav Jurečka

Moja mama varí lepšie ako tvoja

A tá moja najlepšie

• Ing. Zuzana Sabolová v relácii TV JOJ Moja mama varí lepšie ako tvoja

S potešením sledujeme reláciu TV JOJ Moja mama varí lepšie ako tvoja. Účinkujete v úlohe nekompromisnej, no fundovanej porotkyne. A ide vám to od ruky. Prezradíme však, že váš život je spojený so Závažnou Porubou. Preto niekoľko otázok.

Do kolísky vám nepozerala Poludnica, no vaše ranné detstvo sa viaže k Závažnej Porube. Aké bolo?

Moje detstvo na Liptove, v Závažnej Porube, respektíve v doline za dedinou, bolo naplnené radosťou. Prvotné obavy z neznámeho prostredia, novej školy a cudzích detí, s ktorými si budem vytvárať nové vzťahy a kamarátstva sa v krátkej dobe rozplynuli. S rodičmi sme si naplno užívali malebné tatranské prostredie, i keď tí boli v novej práci (za ktorou sa z Bratislavy odsťahovali) veľmi vyťaženi.

Aj gastronómia je veda aj umenie. Čo vás viedlo k rozhodnutiu profesionálne sa venovať tejto oblasti?

Ku gastronómii som sa dostala náhodou. Tým, že som vyrastala v hotelovej rodine a už ako malá som videla a vedela vyhodnotiť náročnosť tejto profesie, som nikdy v turizme a službách pracovať netúžila. Po návrate zo zahraničia, kde som brigádovať prevažne v reštauráciách, hoteloch a profi kuchyniach, som dostala ponuku na prenájom krásneho historického priestoru v Csákyho paláci v centre hlavného mesta. Posmelená predošlými skúsenosťami z oblasti gastru, som zohnala úvodný kapitál a spravila si svoju prvú reštauráciu. Ja už súčasťou toho projektu nie som, ale viem, že funguje dodnes.

V relácii TV JOJ Moja mama varí lepšie ako tvoja ste prijali úlohu porotkyne. Pozorujeme, že spravodlivo hodnotíte výsledky snaženia perfektných kuchárov. Pýtame sa. Je to vec osobného názoru, presvedčenia, alebo požiadavka réžie relácie?

Veľmi dobrá otázka. Áno, televízia nie je ČIERNO BIELA a veľa vecí vie divákovi „naservirovať“ ako potrebuje. V tom

sú média veľmi mocné. Výsledky snaženia a varení súťažiacich sa snažím ohodnotiť najobjektívnejšie ako dokážem. Okrem výsledného produktu, ktorý mám na tanieri, beriem do úvahy aj ďalšie faktory ... ako je náročnosť prípravy, množstvo ingrediencií, kreativitu, inovácie a podobne. Réžisér je môj šéf. A úplne rešpektujem jeho pokyny. Veľakrát sa stane, že má preferenciu pri tom, kto má byť výherca. Na druhej strane plne akceptuje, že ako špecialisti vieme reálne posúdiť, kto si výhru viac zaslúži.

Hodnotiť nemožno „z ľufu.“ V čom teda spočíva podstata vášho stanoviska a následný finál prezentácie ponúkaného jedla?

Ako som už spomenula v predchádzajúcich riadkoch. Snažím sa pozerieť na výsledný výtvor viac komplexne. Teda, obtiažnosť zvoleného receptu, sezónnosť jedla, ktoré sa pripravuje, kvantita úkonov pri postupe a podobne. Vždy mám na zreteli aj časový stres, ktorý súťažiaci prežíva. Neopomínam ani trému, ktorá prichádza s ostrou klapkou a rozsvietením kamier. Sama som to prežívala, keď sme show začali vyrábať a nemala som s kamerou žiadnu predchádzajúcu skúsenosť.

Jedlo sa pripravuje v časovom limite. Sledujete „na živo“ počínanie kuchárov? Či hodnotíte podľa záznamu?

Nie som online prítomná pri samotnej príprave receptúry pred kamerami. K finálnemu jedlu sa dostanem až po ukončení varenia. Teda chutnám a hodnotím jedlo bezprostredne potom, ako sa naservíruje. Čo je ale súčasťou mojej práce pre show je, že v istom časovom predstihu dostanem recepty jednotlivých súťažných dvojíc. Tie musíme „rozbiť na drobné“ a vypracovať pre réžiu, dramaturgiu a redaktorov „ťaháky“ o jednotlivých ingredienciách, používaných metódach pri varení, prípadne napísať ako sa dá recept zvládnuť iným spôsobom. T.j. pred každou výrobou show vypracovávam akúsi domácu úlohu a študujem si o veciach.

Vystupujete upravená, veselá a dobre naladená. Usmievate sa aj vtedy, keď „koštovka“ nie je po chuti?

Kamera si vyžaduje dobre upravený objekt. Nič totiž neodpustí.

Na mojej vizáži pred ostrou klapkou pracujú dve vizážistky, ktoré ma učesú a nalíčia. Za moju dobrú náladu môže veselý kolektív Mojej mamy. Na výrobe je takmer 50 ľudí. Sú to režisér, strihači, kameramani, technici, osvetlovači, rekvizitári, kostymérky, moderátor, zdravotník a mnoho ďalších. Nuž keď je KOŠTOVKA katastrofa, vždy viem sústo jedla vypluť, keď sa kamery vypnú. A náladu to nikomu nepokazí. Vždy sa na tom všetci dobre zabavíme.

Pozorujeme, že niektorí porotcovia sa podujali súťažiť. Mali sme možnosť sledovať na obrazovke aj vaše kuchárske umenie?

Keď sme sa ako porotcovia podujali prijať výzvu ísť súťažiť naozaj som netušila, do akého náročného projektu idem. Varenie na čas a pred kamerami je veľmi náročná úloha. Môj obdiv patrí všetkým, ktorí doteraz v našej show varili ... Je to veľmi ťažké a vyčerpávajúce. Finančná výhra je naozaj zaslúžená.

V lete na RETRO PARTY v Závažnej Porube ste ponúkali svoje špeciality. Čo najviac pochutilo Porubänom?

RETRO PARTY v Závažnej Porube bola akási spoločná myšlienka kamarátov, ktorých dodnes na Liptove mám. Keďže šlo o nultý ročník, tak sme sa snažili túto ideu podporiť viacerými spôsobmi. Ku mne už neodmysliteľne patrí jedlo, preto som Porubänom ponúkla pomaly pečené trhané bravčové plece, svieži coleslaw šalát z bielej a červenej kapusty a mrkvy s majonézou.

Keď prídeme do Bratislavy, určite budeme hladní. Kde vás nájdeme a čo nám ponúknete ako špecialitu?

Budem sa veľmi tešiť ak prídu Liptáci, alebo priamo Porubänia do mojej reštaurácie ZMENU PASTA AND WINE, ktorú prevádzkujem už vyše troch rokov v bratislavskom Ružinovce na Tomášikovej ulici. V momentálnej situácii, s mnohými opatreniami od epidemiológov síce jedlo neponúkame v interiéri, ale vždy vám ho radi zabalíme. Z našich zimno - jesenných jedál je veľmi obľúbená pečená maslová tekvica so šalviou, ktorú vieme dať ako prílohu k rôznym druhom mäsa, do cestovín, rizota, či na šalát. Tekvicu stačí olúpať, natrhať k nej čerstvú šalviu, poliať olivovým olejom na varenie a dať (neposolené, aby tekvica zbytočne nepustila veľa vody) piecť do rúry na 180 st. na 25 min.

V závere by som chcela všetkým Porubänom a dobrým ľuďom popriať pokojné a šťastné Vianoce s veľa snehom a mrazom. Snáď ako jediný dar si v dnešnej dobe všetci prajeme pevné zdravie. Tak nech sa nám to aj splní.

Ďakujeme za rozhovor a už teraz sa tešíme na gurmánsky zážitok.

So Zuzkou Sabolovou sa rozprával Dušan Migala

OKIENKO MŠ

September, október v materskej škole

Druhého septembra 2020 sa otvorili brány všetkých škôl. Nebolo to inak ani v našej materskej škole v Závažnej Porube, no v porovnaní s minulým rokom sa to nedá porovnať. Covid 19 sa podpísal pod neľahký nástup a adaptáciu nových detičiek. Rúško, meranie teploty, žiadny vstup do priestorov. Bola to zložitá situácia. Detičky plakali už pri pohľade na nás, boli vystrašené z nového prostredia a z odlúčenia od svojich najbližších. Za normálnych okolností by rodičia vošli do priestorov materskej školy, svoje detičky by odprevadili do tried a všade by vládla radostná atmosféra zo stretnutia a plač by bol len ojedinele.

September bol aj napriek neblahej situácii bohatý na aktivity v škole. Pani učiteľky hrali deťom divadlo, vymýšľali, tvorili a vytvárali pestré a podnetné prostredie pre deti, počas pekných dní boli stále s deťmi von a využívali areál školy na aktivity.

Práca hasiča je nesmierne dôležitá...

Presvedčili sa o tom aj deti z materskej školy, keď si pod dozorom pani riaditeľky Kataríny Jambrihovej, v piatok 19. 9. 2020, prezreli na nádvorí MŠ hasičské autá, ich vybavenie a podebatovali s tými najpovolanejšími. Pán Roman Ilanovský a Tomáš Javoš si s deťmi vyskúšali komunikáciu cez vysielacky a taktiež deti upozornili na niektoré vôľové vlastnosti, ktorými hasič musí disponovať - trpezlivosť, obratnosť, rýchlosť, sebaovládanie a disciplína. Priblížením povolania HASIČA sa deti cez zážitkové učenie dozvedeli o tejto práci viac. Veď možno raz aj oni budú pomáhať a zachraňovať.

Budú z nich ochranári?

20. október je vyhlásený ako „Deň stromov“. Deti z materskej školy mu pogratalovali. Na znak úcty ho vyzdobili stuhami. Pani učiteľka Simonka vysvetlila gratulantom jeho význam pre ľudí a planétu zem.

Jeseň zavítala aj do materskej školy

Prešiel mesiac a v materskej škole sa pracuje na plné obrátky. Okrem jabĺčok zbierame aj prvé úspechy detí. Pracujú, konštruujú, tvoria. Veď možno raz z nich budú... Nezabúdajú ani na svoje zdravie. Vonku treba ísť za každého počasia.

Jeseň prináša deťom aj radosti

Covid- 19 prekazil deťom tú najkrajšiu jesennú akciu organizovanú rodičmi ZŠ a MŠ. Ale deti sa nedali. Vynahradili si to aspoň takto. Vyrábali šarkany spolu s pani učiteľkami. A či sa vydarili? No púsťte sami.

Šikovní prváci

Pred mesiacom uplakaní a vystrašení zo všetkého nového. A dnes? No len pozrite čo dokážu.

Okienko MŠ zostavila Alena Guráňová

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Sme pripravení na dištančné vzdelávanie?

Mgr. Katarína Jelínková

Situácia na Slovensku sa vďaka epidémii Covid-19 nevyvíja príliš slubne. Samozrejme si všetci prajeme, aby naša škola zostala stále otvorená, a vyučovanie by prebiehalo v normálnom režime. Na jednej strane je naše želanie a na druhej situácia v našej krajine. Napriek tomu, že sa snažíme dodržiavať všetky opatrenia, (za čo veľká vďaka patrí predovšetkým rodičom, že nevstupujú do budovy školy, svedomito vyplňajú vyhlásenia o bezinfekčnosti a chystajú deťom čisté rúška), príde čas, kedy budeme nútení prejsť na dištančné vzdelávanie. Preto je na mieste povedať, že bude veľkou snahou učiteľov poskytnúť žiakom čo najlepšie vzdelanie. Odovzdať im predovšetkým najpodstatnejšie z učiva. Nebude sa hľadať to, čo žiak nevie, ale to čo mu ide. Dôležitá bude aj spätná väzba.

Naša škola je pripravená na vzdelávanie v núdzovej situácii spôsobenej epidémiou koronavírusu, čo sa potvrdilo aj v prvej vlne epidémie, kedy bolo vyučovanie nahradené dištančnou formou. Koncept online vzdelávania nie je pre učiteľov úplne nový. Učitelia sa vždy snažili vyučovať inovatívnym spôsobom pomocou rôznych motivačných metód. Od začiatku školského roka sa pedagógovia svedomito pripravovali a pripravujú na on-line vyučovanie. Absolvovali školenie Cisco Webex Meetings, nová podoba konferencie, vďaka ktorej sa môžu organizovať on-line stretnutia so žiakmi aj rodičmi. Učitelia prihlásili svojich žiakov do virtuálnej knižnice na portál Bezkríedy, kde sa nachádza veľa učebného materiálu, testy, písomky, prezentácie, zábavné hry a úlohy. Žiaci 3. a 4. ročníka sa vďaka aplikácii WocaBee môžu zdokonaľovať v anglických slovíčkach.

Učenie na diaľku pomocou programu Webex, Zoom, Bezkríedy je pre učiteľov veľká výzva. To, že budeme môcť byť v kontakte so svojimi žiakmi, je pre nás veľká motivácia. Žiakom chcem vyjadriť veľké poďakovanie, za to, že túto núdzovú situáciu zvládajú veľmi dobre. Sú disciplinovaní, poctivo nosia rúška a rešpektujú nastavené pravidlá našej školy.

Dúfajme, že doterajšie opatrenia boli, a stále budú dostatočné. A škola bude môcť ďalej fungovať v súčasnom režime. Držte nám i sebe palce.

Čo je dištančné vzdelávanie? Aké úlohy majú učítelia, žiaci a rodičia?

Dištančné vzdelávanie je taký spôsob vzdelávania, v ktorom sa nevyžaduje priamy kontakt učiteľa so svojimi žiakmi počas vyučovania. Je to riadené aktívne sebavzdelávanie za využitia technickej podpory, ktorú tvoria informačné technológie umožňujúce vzájomnú elektronickú komunikáciu medzi všetkými účastníkmi. Ide o vzdelávanie „na diaľku“. Žiaci a žiačky sa neučia v škole, no nemajú ani prázdniny. Predpokladá sa, že žiaci sa budú vzdelávať aj naďalej, avšak vo svojich domácnostiach. V ideálnom prípade za pomoci učiteľov a dospelých (rodičov), s ktorými zdieľajú domácnosť. Pomocou online výučby (ide o jednu z možností dištančného vyučovania) sú učiteľky v kontakte so žiakmi a žiačkami prostredníctvom internetu (*Cisco Webex Meetings, Zoom, Bezkríedy*) čo simuluje tradičný vyučovací proces v škole. Vyučujúci zadávajú úlohy, zasielajú potrebné učebné zdroje a poskytujú dostatočnú spätnú väzbu.

Takáto forma vzdelávania sa využíva najmä pre žiakov dlhodobo chorých (v karanténe), pre žiakov žijúcich v odlahlých oblastiach, pre žiakov prechodne neprítomných kvôli pracovným pobytom rodičov.

Dištančné vzdelávanie môže byť aj zaujímavým spštením, pokiaľ učiteľ pripraví vhodné pútavé materiály. Učiteľ by mal dodržať pravidlá, ktoré pomáhajú pri dištančnom vzdelávaní, tak aby sa žiaci cítili bezpečne a aby ich učenie bavilo. Ktoré to sú?

- 1. Autentickosť** - učiteľ by nemal veľmi meniť svoj prístup, štýl, spôsob komunikácie, naladenie alebo svoj zmysel pre humor. Mal by zostať sám sebou, teda taký, ako ho žiaci najlepšie poznajú.
- 2. Presné pravidlá** - keď dieťa vstupuje do online priestoru, malo by dobre poznať nástroje a programy, ktoré bude využívať v domácich podmienkach. Kým sú žiaci v škole, učítelia by mali dokonale precvičiť všetky možnosti, ktoré budú využívať, aby sa doma vyhli zbytočným stresom.
- 3. Jednoduchosť** - cieľom by malo byť to, aby všetky online hodiny boli čo najľahšie prístupné pre žiakov aj učiteľov. Úlohy by mali byť jednoduché, aby ich žiaci dokázali ukončiť, aby v súvislosti s nimi nemusela celá rodina riešiť kopol ďalších technických alebo materiálnych záležitostí.
- 4. Flexibilita** - žiaci môžu urobiť úlohy viacerými spôsobmi a môžu ich tiež odoslať viacerými spôsobmi.
- 5. Presná organizácia** - ideálne je, keď majú žiaci k dispozícii rozvrh hodín na online hodiny. Najhoršie je, keď žiaci nevedia, kedy hodinu majú, čo budú robiť, čo si majú na vyučovanie vopred pri-

Ilustrácia Dr. Vlasta Štarníková

praviť a podobne. Dobré je deň vopred poslať písomné upozornenia či správy, aby žiaci a rodičia presne vedeli, čo sa ktorý deň bude diať.

- 6. Zrozumiteľnosť a stručnosť** - učiteľ sa musí vyjadrovať stručne, jasne, výstižne. Učí základné učivo, zložité veci presúva na obdobie, keď bude so žiakmi v triede.

ŽIACI:

- žiaci komunikujú prostredníctvom *Cisco Webex Meetings, Zoom, Bezkríedy*
- žiaci plnia zadané úlohy v termínoch stanovených vyučujúcim
- účasť na on-line hodine je povinná rovnako ako v škole
- keď sa žiak nemôže zúčastniť on-line vyučovania, treba písomnú ospravedlnenku od rodiča
- žiak by mal dodržiavať pravidlá pri on-line hodine:
  - vhodné si upraviť pracovné prostredie
  - pripojiť sa včas na on-line hodinu
  - zapnúť kameru a zvuk
  - nevyrušovať
  - zapájať sa do priebehu hodiny
  - nebať sa opýtať sa, keď nerozumie

RODIČIA:

- podporujú snahu školy a učiteľov pri on-line vzdelávaní
- nie je úlohou rodičov preberať povinnosti školy
- rodič by mal dieťaťu vytvoriť adekvátne podmienky pre učenie sa, prípadne sa uistiť, že dieťa zadanej práci rozumie a vie, čo je jeho úlohou
- informujú svojho tr. učiteľa o PN a iných dôvodoch, ktoré žiakovi bránia zúčastňovať sa dištančného vzdelávania

Výhody dištančného vzdelávania:

- možnosť sebareflexie
- menší stres pri vyplňaní testov
- nižšie finančné náklady

Nevýhody dištančného vzdelávania:

- izolovanosť žiakov
- nízka intenzita sociálnych kontaktov
- preverovanie vedomostí žiakov

Mgr. Katarína Jelínková

Najusilovnejšia trieda z okresu v učení slovíčok

ZŠ M. Rúfusa v Závažnej Porube je víťazom okresného kola jazykového šampionátu s WocaBee! Žiaci 4. ročníka získali prvenstvo v precvičovaní slovíčok v okrese Liptovský Mikuláš a postupujú do krajského kola.

V pondelok 9. novembra sa žiaci našej školy zapojili do celoslovenskej súťaže v učení cudzích jazykov s názvom **Jesenný WocaBee šampionát**.

V druhom ročníku súťaže v precvičovaní slovíčok medzi sebou súperia žiaci od základných škôl až po gymnáziá, a to nielen na Slovensku, ale aj v susednej Českej republike.

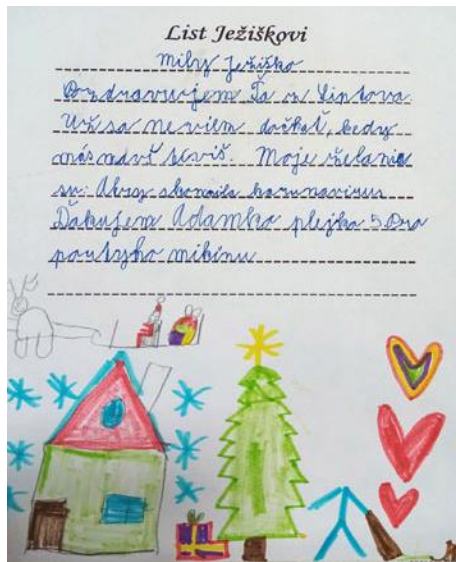
Šampionát prebiehal v aplikácii na učenie cudzích slovíčok WocaBee, ktorá funguje online. Na Slovensku aj v Českej republike je do súťaže zapojených približne **45 000 žiakov**.

V našom okrese sa najusilovnejšími žiakmi v prvom kole súťaže stali žiaci **4. ročníka pod vedením pani učiteľky Dzúrovej**. Najlepšie si počínali Alex Valuš, Amy Hlušáková, Ela Medľová a Markéta Jambrichová.

Počas prvého týždňa šampionátu získali v aplikácii skvelý výsledok – ich priemerný denný počet bodov (tzv. WocaPoints) na žiaka bol v okresnom kole až 387! Stali sa tak **okresnými WocaBee šampiónmi** a postupujú do krajského kola, ktoré prebieha od 17. do 20. novembra 2020. Držme našim žiakom palce, aby boli úspešní aj naďalej a prebojovali sa svojou usilovnosťou až do Česko-slovenského finále Jesenného WocaBee šampionátu v decembri.

Tobiáš Petričko, 2. ročník

Adam Vretenár, 2. ročník

Štedrý večer u nás, koho a čo si pozveme ku štedrovečernému stolu

Pri vianočnom stole sme celá rodina spolu – ja, mama, sestra, ocko. Najprv sa pomodlíme a potom ideme jesť. Oblátky, kapustnicu a mäso so zemiakovou kašou. Keď sa najeme, ideme sa pozrieť pod stromček. Každý tam máme veľa darčiekov. Z darčiekov sa všetci tešíme.

Simona Dudová 2. roč.

K vianočnému stolu si sadneme – ocko, maminka, ja, brat a nik iný, lebo je covid. Modlíme sa a jeme oblátky a kapustnicu. Večer sme von a čakáme na Ježiška. Keď zazvoní, ideme dnu a sme radi, že máme darčeky.

Juraj Klocok 2. roč.

Najskôr ideme do kostola iba mama a starká. Ocko robí rezne s kašou, oblátky s medom a jablkom. Prídu z kostola a ideme jesť. Pred jedlom sa pomodlíme. Keď dojeme, ideme pozrieť, či sú darčeky. Prekrojíme jablko, tam je hviezda a rozbalujeme darčeky.

Anna Jambrichová 2. roč.

Na Štedrý večer pozeráme rozprávky, kým sa navarí a dá kapustnica na stôl. Potom máme rezne. Zazvoní telefón a keď zdvihneme, vrátíme sa pod stromček a tam sú darčeky.

Tomáš Kováč 2. roč.

Na Vianoce tancujeme, jeme rezne a oblátky, pijeme mirindu, otvárame darčeky, spievame slovenskú hymnu.

Adam Kováč 2. roč.

My sa najskôr pomodlíme, mamička nachystá oblátky, čokoládu a jahody. Keď sa najeme, rozsvieti sa vianočný stromček v obci. Ideme ho pozrieť a potom si doma rozbalujeme darčeky.

Matko Broska 2. roč.

Ja si dám rezeň so šalátom. Ako dezert si dám oblátky. Príde moja starká a môj nevlastný brat, s ktorým si otvárame darčeky.

Dominik Száraz 2. roč.

Básne na hra a písmeno

Hra a písmeno

Je to nová hra, napíš písmená dva. Vymaluj ich na zeleno. Aké je to písmeno? Skôr než bude tma, skončí táto hra.

Jakub Hollý, 4. roč.

Súťaživé písmená

Súťažili písmená, kto z nich všetkých prekoná. Samohlásky skríkli natešeno: „Spoluhlásky, veď vy ste ako to poleno!“

Pre dvojhásky bola istá výhra, tie tvrdili, že to bolo ľahké ako bábkohra. Všetko čo sa naučili, určite aj využili.

Dnes to bola zaslúžená výhra, nabudúce ich však môže zastihnúť prehra. A kto bude potom víťaz? Vie len samotná HRA.

Amy Hlušáková, 4. roč.

Hra s písmenami

Úbohé písmeno, čo spadlo na samé dno, rozbilo si koleno a zlomilo si rameno.

Videla to naša Viera, nečudo, veď cesta bola samá diera a chúdä písmeno, veď zabudlo aj vlastné meno.

Hrozná myšlienka ho týra, žltá a smradľavá ako síra: „Som S a začína na mňa seno, či P ako poleno?“

Riško Hladký, 4. roč.

Písmeno

Bolo jedno písmeno, nebolo to zámeno. Malo jedno semeno, ktoré mu bolo bremeno. Zrazu prišla hustá hmla, po nej tmúca tma. Stratilo sa semeno, nenašlo ho písmeno. Bola to dobrá schovávačka, povedala slečna Kačka.

Ela Medľová, 4. roč.

Písmeno

Zasa sa učíme nové písmeno, je to pre mňa veľké bremeno. Nie je to žiadna výhra, málokto to na čítaní vyhrá.

Potí sa mi z toho temeno, na počítač hľadím zasmeno. Dutý som ako poleno, v diktáte to bude svietiť červeno!

Opäť je to prehra, súhra s písmenom sa nehrá!

Majko Hollý, 4. roč.

Hra

Bola to len malá hra, kde sa stále vyhráva. Vyber jedno písmeno, zafarbi ho červeno. Mala to byť dvojhra, bola z toho štvorhna. Pridaj ďalšie písmeno zafarbi ho zeleno.

Alex Valluš, 4. roč.

Hra a písmeno

Písmenková hra, to je kamera. Písmenka už semienka, ktoré vidia z korienka.

Markéta Jambrichová, 4. roč.

Písanie a hra

Keď som bola ešte malá, tak som pekne nepísala. Písmená už pekne viem, písať teda veľmi chcem. Písanie je hra, ktorú rada hrám.

Nelka Jedličková, 4. roč.

Moja hra

Síce je to len hra, ale aj tak je to zábava. Hrajú ju dvaja, traja aj štyria, prvý hodí kockou, tri posúva sa o políčka ako táto básnička.

Janko Nahálka, 4. roč.

Hra s písmenami

Moja sestra Alexandra, hrala hru a bola sranda. Hrala hru s písmenami, ktoré sa rýmovali. Vymyslieť báseň s písmen je hračka, lebo moja sestra je dobrá žiačka.

Peto Agnet, 4. roč.

Príslovie – príbeh

Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne.

Dvaja bratia Peťko a Ivko išli ráno do školy. Peťko vložil Ivkovi do desiatnika nahnutú hrušku. Mama sa ráno pomýlila a desiatniky vymenila. Nakoniec mal zhnúť hrušku Peťko.

Majko Hollý, 4.roč.

Bez práce nie sú koláče.

Vždy mi otec vrazil, že som lenivý. Tak som sa začal viac snažiť a pomáhať. Otec mi za odmenu, za moju snahu, splnil to, čo som si želal.

Peťo Agnet, 4.roč.

Ranné vtáča ďalej doskáče.

Ráno ma čakalo veľa práce. Musela som upratať detskú izbu. Vstala som až o 10:00 hodine. Mamina mi povedala: „Ranné vtáča ďalej doskáče.“ Upratovala som do večera.

Markét Jambrichová, 4.roč.

Čo môžeš urobiť dnes, neodkladaj na zajtra.

V dedinke Lenivá Lehota žil Janko Pecivál s mamou. V nedeľu mama zistila, že si Janko vôbec neupratol hračky. Ten jej slúbil, že si ich upraje v pondelok. No v pondelok mu k tomu pribudli aj domáce úlohy.

Riško Hladký, 4.roč.

Bez práce nie sú koláče.

Prasiatko sa vyhovorilo, že nemôže pomáhať ockovi piecť koláče, pretože ho bolí bruško. Keď boli upečené, prasiatko ich chcelo ochutnať. Macko odpovedal, že s bolesťou brucha nemôže jesť koláče. Prasiatko sa len vyhovárало, nechcelo sa mu pomáhať.

Elka Medľová, 4.roč.

Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne.

Míro a Jaro sa hrali v piesku. Míro mal väčší hrad ako Jaro. Jaro chcel zbúrať Mírov hrad, ale omylom kopol do svojho.

Janko Nahálka, 4.roč.

Čo môžeš urobiť dnes, neodkladaj na zajtra.

V piatok som prišla zo školy a nechcelo sa mi robiť domáce úlohy. Tak som sa hral. V sobotu som na to úplne zabudol. V nedeľu sme sa vrátili z výletu až večer a mňa ešte čakali domáce úlohy.

Kubo Hollý, 4.roč.

Bez práce nie sú koláče.

Keď som dnes prišiel zo školy, ocino ma už čakal, aby sme išli zbierať jablká a slivky. Mňa, ale čakali kamaráti na bicykloch, aby sme išli všetci spolu von. Ocino mi to nedovolil. Mám najskôr pozbierať ovocie a potom ísť von. Povedal: „Bez práce nie sú koláče.“

Adam Mišík, 4.roč.

• Autor Adamko Líška, 1. ročník

• Autor Hanka Hutková, 1. ročník

• Autor Ninika Šlauková, 1. ročník

• Autor Teo Medla, 1. ročník
 ◀ Autor Hanka Hutková

• Autor Samko Cholvadt, 4. ročník

Básničky na vybrané slová

Bola jedna chyža
 a v nej biela ryža.
 Chceli sme tam prísť
 a tú ryžu hrýzť.

Majko Hollý, 4.roč.

+ + +
 Už je plná chyža,
 chýba nám len ryža.
 Stala sa nám chyba,
 utiekla nám ryba.
 Vymyslel som rým,
 z komína šiel dym.

Kubo Hollý, 4.roč.

Malá ihla pichla,
 lebo bola rýchla.

Riško Hladký, 4.roč.

+ + +
 Peťo má prepychové bydllo.
 V kúpeľni má ružové mydllo.

Janko Nahálka, 4.roč.

+ + +
 Moje bydllo voňalo ako mydllo.
 Skladám tento rým
 a z komína nám ide dym.
 Čítam v knihe úryvok
 a na prste mám zabudnutý náprstok.

Amy Hlušáková, 4.roč.

+ + +
 Za malým krikom,
 s veľkým rykom,
 z veľkej chyže,
 s kopou ryže,
 mykla ryba
 a šmykla sa chyba.

Markét Jambrichová, 4.roč.

+ + +
 Čarovala ryba, aby bola chyba.
 Vykúzliła dym a už je tu rým.

Elka Medľová, 4.roč.

+ + +
 Mama ma špendlíkom pichla,
 lebo bola veľmi rýchla.
 Keď som chcel chytiť rybu,
 urobil som veľkú chybu.

Peter Agnet, 4.roč.

Čitatelia napísali

Spomienka na cestovanie alebo oslava rovných ľudí

Niekedy v polovici 60-tych rokov minulého storočia som cestoval navštíviť rodinu svojej sestry Elenky do Bratislavy. Bola jeseň a tak mi mama nabalila ovocie, ďalšie domáce produkty a nechýbala ani krabica s čerstvo upečenými zákuskami.

V Trenčíne nastúpil do rýchlika okolo 40-ročný dôveryhodne vyzerajúci pán a sadol si ku mne. Aby som stlmil prichádzajúci hlad, otvoril som krabicu so zákuskami a samozrejme som ponúkol aj spolucestujúceho. Po obvyklej slušnej zdržanlivosti si pár zákuskov nakoniec zobral, čo prelomilo naše vzájomné predchádzajúce mlčanie. Nasledovali jeho otázky kam cestujem, dôvod cesty a odkiaľ pochádzam.

Pokiaľ išlo o bydlisko, použil som širší pojem, že z Liptova, lebo túto otázku som považoval skôr za zdvorilostnú. Keď sa domáhal podrobnejšej odpovede, označil som oblasť Liptovského Mikuláša. Ani to mu nestačilo a dožadoval sa určenia konkrétnej obce. Odpovedal som, že pochádzam z obce Závažná Poruba, do ktorej sa odbočuje zo štátnej cesty v Okoličnom. To už spolucestujúcemu pohrával na tvári tajomný úsmev a prezradil, že naše končiny má v trvalej pamäti, že počas druhej svetovej vojny bol náčelníkom štábu malej partizánskej jednotky pôsobiacej v operačnom pásme Hrádok nad našou obcou.

Spomínal si na rodinu vdovy s vieracerými deťmi v malej dreveničke na vyšnom konci, poslednom dome na pravej strane potoka. Hneď mi napadlo, že to bola rodina Holých, čo mi okamžite potvrdil. Vraj sa tam boli okúpať v drevenom sude cez vianočné sviatky, hoci v dedine boli nemecké vojská.

Slovo dalo slovo, prišli sme si na „rovnakú nôtu“ a cesta nám ubiehala jedna radosť. Pýtal sa ma na konkrétne osoby, ktoré už nevedel pomenovať, ale opisoval ich postavy, vek, polohy ich obydlí, kónské záprahy a konkrétne udalosti z tej doby.

Partizánska jednotka mala zámer vyhodiť do povetria drevený most cez Váh na ceste do Závažnej Poruby. Porubänia ich však od toho odhovorili, pretože obec by bola odrezaná od okresného mesta a ďalšieho okolia. Za akýchsi reprezentantov a partnerov vo vzájomných rokovaní označil:

– rezkého červenolíceho mládenca širokých ramien so zdravým výzorom, ktorý už v mladom veku sám gazdoval,

• Michal Duda so svojim záprahom. Foto archív rodiny

mal pekný záprah tmavých koní a býval oproti a povyššie potravného družstva – rozvážneho, vysokého, štíhleho kostnatého muža, bývajúceho na nižnom konci (tiež s popisom jeho záprahu) a jeho manželstvo bolo bezdetné.

Obidvoch si veľmi vážil a rád na nich spomínal.

Nedalo mi veľa námahy, aby som ich identifikoval. Po mojom vyslovení ich mien sa potešil a aj sám sa na ich mená rozpamätal. Nasledovali otázky: ako sa majú, čo robia, čo urobili bezprostredne po skončení vojny? Na poslednú z otázok som odpovedal stručne: Zapriahli záprahy a išli orať. Robili to, čo bolo ich prirodzenosťou a čo bolo v danej chvíli najpotrebnejšie.

Veľkú spokojnosť som na tvári spolucestujúceho nevidel. Asi očakával, že jeden je ako angažovaný odbojár vo vyššej riadiacej funkcii a druhý minimálne vedúcim funkcionárom v štátnej správe.

• Pavel Galko, Fako

(Táto moja domnienka vyplynula z pokračujúceho rozhovoru). Oba ja však išli svojou cestou, aby naplnili svoje životné poslanie. Boli to páni: Michal Duda a Pavel Galko (Fako). Nepíšem tieto riadky preto, aby som glorifikoval týchto konkrétnych občanov, hoci som si obidvoch veľmi vážil. Skôr ich chcem zvýrazniť ako symboly vtedajšej generácie. Boli to „rovní ľudia“ s pevnou chrbtovou kosťou a neboli sami. Bolo mnoho takých, ktorí v rozhodujúcich chvíľach vedeli, kde je ich miesto, aj keď sa o nich vedelo len málo...

S vďakou a úctou

Jano Čunga
Porubské noviny č. 96/2012

Padáky nad Liptovom

Názov tohto príbehu som prevzal z rovnomennej publikácie autora Oldřicha Vaněka, ktorú vydal Oblastný výbor SZPB v Liptovskom Mikuláši v roku 2015. Vraciam sa takto k môjmu príbehu „Spomienka na cestovanie“ ktorý bol uverejnený v Porubských novinách č. 96.

V čase uvedeného zážitku z cestovania, odkedy už uplynulo viac ako polstoročie, som nemal vedomosť o činnosti partizánskej jednotky nad Závažnou Porubou, ale nemal som ani dôvod o tom pochybovať. Vojna zanechala v ľuďoch hlbokú stopu a nemali potrebu ani dôvod si dôsledky a tieže vojny pripomínať.

V súčasnom období sa mi dostala do rúk uvedená publikácia, ktorá mi zásluhou autora a na základe historických dokumentov vniesla do veci jasno. Citujem: „Skupina hľbkového prieskumu 1.Čs armádneho zboru, výsadok s označením JAVOR bol dňa 19. januára 1945 vysadený pri Závažnej Porube. Jej veliteľom bol por. Karol Kopálek, krycie meno Gavrilov. Vymenovaní sú aj ďalší členovia skupiny a ich zaradenie.

„Parašutisti vyskočili z oboch strán lietadla v skupinách po troch. Dopadli v rozptyle od 3 do 4 km. Poslední dvaja dopadli na svahy Rakytovice východne, kóta 1348 Poludnica. „Na prelome januára a februára 1945 mal výsadok krátky čas stanovište v dome Kováčovcov.

Pochybnosti som nemal, ale takto sa mi medzera v informáciách vyplnila. Otázkou však zostávala, ktorý z osôb v publikácii vymenovaných bol môj spolucestujúci – dôveryhodne vyzerajúci pán z rýchlika v polovici 60-tych rokov, ktorý pristúpil a sadol si ku mne v Trenčíne. Ale tu pomohla náhoda.

Keď som sa zdržiaval v predzáhradke rodičovského domu zastavil sa pri mne Vladko Niňaj – Pikúľ. On si uvedené udalosti pamätá. Povedal, že velenie oslobodzovacích vojsk si všimlo anténu v Kováčovie nemovitosti a v podozrení, že sa jedná o nepriateľských špiónov, bola celá skupina zatknutá a predvedená na bezpečnostnú zložku NKVD do už oslobodeného Liptovského Jána. Veci sa však hodnoverne vysvetlili a všetci boli prepustení k plneniu svojho poslania. Zároveň mi bez sebamenšieho zaváhania povedal, že môj spolucestujúci z rýchlika bol Jozef Patkan. Vladko totiž vtedy býval v susedstve a s dislokovanou skupinou partizánov u Kováčov bežne komunikoval. Keď som obrátil ďalšiu stranu v publikácii O. Vaneka, objavila sa aj fotografia J. Patkana.

Jano Čunga

Život je nádherný, život je krásny. Zavše je vánok, no neraz búrka s bleskami

Stretli sme sa s jubilantom

Údel sa nemení a má nás v malíčku. V každom z nás vyhlíbi pre seba studničku. Je to presne tak, ako napísal náš básnik. Nikto z nás si nevyberá miesto ani čas pozemského bytia, ba ani to, čo mu osud priniesie

Pri príležitosti významného životného jibilea navštívil starosta Ing. Pavel Betko jubilanta **Miloša Jurečku** (1930). Uctil si jeho život a prácu symbolickou kytičkou kvetov a pamätným darom obsahujúcim symboly Závažnej Poruby.

V auguste to dotiahol ku deväťdesiatke

To, čo nadelil osud Milošovi Jurečkovi (1930) by menej zdatné telo a slabší duch asi ťažko uniesli. Nakoniec údel každého z nás je iný. Každý má inú dráhu bytia prekonávajúc rôzne stupne zataženia a mieru náročnosti. Nebudeme ďaleko od pravdy, keď povieme, že vlastnou zbožnosťou, skromnosťou, túžbou žiť a princípmi kresťanskej rodiny to dotiahol v auguste tohto roku ku magickému deväťdesiatke.

Miloš Jurečka, ako väčšina mladých ľudí tej doby, sa vyučil murárskemu remeslu. Túžba po vzdelaní ho však nasmerovala do Priemyselnej školy stavebnej v Prešove. Lavice tejto školy „glačil“ spolu s kamarátom Jarom Súlekom. Po maturite našiel pracovné uplatnenie najskôr ako majster, neskôr ako stavbyvedúci. Do užívania odovzdal spolu 34 stavieb vo Vysokých Tatrách. Podieľal sa aj na výstavbe dôležitej cesty cez Podbanské na Štrbské Pleso.

S primárom sú pokrvní bratia

Keď bolo všetko v najlepšom a chystal sa spolu s rodinou osláviť 33 rokov svojho života, prišiel nečakaný zvrät a život sa mu zmenil naruby. 15. januára 1963 na nechránenom železničnom priecestí na trati Poprad – Podolíneček pre nepozornosť vodiča do osobného auta, v ktorom sa viezol, narazil

osobný vlak. (O tejto tragickej udalosti písala aj dobová tlač - PRAVDA, 14. októbra 1963, správu uvádzame v plnom znení na strane 3). Po kolízii auta s vlakom utrpel ťažký úraz hlavy. Náraz mu poškodil aj viaceré životne dôležité orgány. K tomu všetkému mínus 13 stupňov pod nulou. V akútnom ohrození života sa poraněného ujali lekári v Spišskej Soboti. Ťažká autonehoda ho pripútala na nemocničné lôžko. O život bojoval celých osem mesiacov. Chybovala krv. Keď už bol na hranici života a smrti primár, ktorý ho ošetroval, mu daroval vlastnú krv, aby pacienta zachránil. Pamätám si, uviedla manželka Magda, čo mi tento lekár povedal: „S vaším manželom sme pokrvní bratia, moja krv koluje v jeho žilách. Najdôležitejšie je to, že bude žiť.“ Keď sa pozbieral a nabral nových síl, nastúpil na technické oddelenie Stavodistribúcie. Ako invalid na čiastočný úväzok. A znova manželka poznamenala: „Pracoval len päť hodín denne. Jeho nadriadený však povedal. Miloš za päť hodín spraví viac, ako niektorí zamestnanci za osem.“

Zamestnanie nebral ako povolanie, ale ako hobby

Venoval sa projekcii rodinných domov, robil plány, technické výkresy... Výsledky jeho práce sa vyznačovali precíznosťou, kvalitným prevedením a ozdobou je brilantné technické písmo. Bolo šťastím, že svoje zamestnanie nebral ako povolanie, ale ako hobby. Vtedy človek necíti únavu, nemyslí na chorobu, robí len to, čo ho baví, láka, priťahuje, vtedy nehladá na čas. A keď najbližší pomôžu, povzbudia, ide sa ďalej. Zázemie istoty, porozumenia a lásky je pre takéhoto človeka to najpodstatnejšie.

Pán Boh dopustil, ale neopustil

Vráťme sa však do rodinného hniezda. Keď prišiel čas, založil si s Magdou od Vretenárov vlastnú rodinu a v manželstve vychovávali dvoch synov. V roku 1961 začali stavať rodinný dom na nižnom konci. V pamätnom roku, keď ho poznamenal ťažký úraz, bol dom rozostavaný, chlapi malí. V spomienke na tieto chvíle manželka Magda prehovorila: „Úprimne som sa modlila k Pánu Bohu, aby nás neopustil, ochránil,

• Rodina 1963. Otec Miloš, mama Magda, Miloš dva a pol ročný, Peter 7 mesačný

deťom nezobral otca a pomohol dokončiť začaté dielo. Moje úprimné prosby a želania sa naplnili. Skromnosťou, obetavosťou a za pomoci rodiny sme dom dokončili a manžel postupne, po stopách najužšej ľudskej väzby, založenej na úprimnosti a viery v Pána Boha sa po úraze postupne stal na vlastné nohy a chlapi rásli...“ Dokonca sa pozbieral tak, že na ojedinelom športovom podujatí Beh je náš liek, kde súťažilo 110 rodín Jurečkovci zvíťazili. (FOTO. Beh je náš liek, 1978) Tento úspech nebol prejavom náhody, ale dôsledkom jeho športového úsilia v čase mladosti, ktoré preniesol aj na svoju rodinu. Veď spolu s Milošom Staroňom, Milom Mikulášom, Danom Galkom a ďalšími reprezentatívne za Závažnú Porubu hrávali futbal. V zime sa venoval lyžovaniu: zjazd, behu na lyžiach. Ku športu viedol aj svojich synov. A výsledok? Vyrástli z nich všestranní športovci. Zmysel svojho života našiel v statočnom správaní a stal sa užitočným nielen pre svoju rodinu, ale i svoje okolie, ba i obec, kde sa narodil, vyrástol a bolo mu dopriate, spolu s najbližšími, osláviť deviaty krížik.

Modlitba je rozhovor s tým, kto nás prevyšuje

A ako si nažívate dnes? „Máme dvoch synov s rodinami, teším sa nielen z daru života, ale aj z piatich vnúčat. Žiaľ, vnuka Richarda som vypravdal, po ťažkej autohavárii do večnosti. Ale či budeme len dobré veci prijímať a zlé nie? Aj to je údel, ktorý som musel blízko deväťdesiatky prijať,“ v zamyslení poznamenal. Údel sa nemení a má nás v malíčku, hodno vari zopakovať... Rodina sa pravidelne stretáva pri nedelnom obede a náš jubilant nás zoznámil s modlitbou, ktorú prednesie skôr, ako sa začne obedovať: „Požehnaj stól tento Pane, pokrm od Teba nám dané, pomoc smieme užívať a na tvoje pamätať. Tvoje kráľovstvo nie je v jedení a pití, ale v srdci láskou jatou, pomoc, radosť v Duchu Svätom. Amen.“

text: Dušan Migala, foto: -dm- a archív rodiny

• Otec so synmi v r. 2020, zľava Peter, otec, Miloš

• Beh je náš liek, 1978. Otec, mama a jedno dieťa bežali trate rôznej dĺžky. Boly sa potom zráťali. Víťazne vyšla rodina Jurečková

Každý musí pracovať sám na sebe. Ako v práci, tak aj v záľubách

Príbeh majstra a futbalistu

Vzácné životné jubileum je dôvod nielen na gratuláciu, ale aj na spomínanie. Tu naozaj nebolo treba namáhať pozornosť. Len zaznamenať povedané.

• Miloš Staroň (1930)

Ako sa stal majstrom odborného výcviku

„Vyučil som sa za obuvníka u porubského Čutku. Toto remeslo som nikdy nerobil, lebo som nebol „šuster“, ale futbalista,“ priznal sa a potvrdil známu myšlienku z kroniky futbalového oddielu: „Ak lásku a trvalú, má muž iba k futbalu.“ Po vojenčine v Chomutove našiel pracovné uplatnenie v bývalom OSP (okresný stavebný podnik) na úseku údržby. Tu sa zoznámil s profesiou vodoinštalatér - kúrenár. V učilišti získal výučný list a venoval sa tejto odbornej práci. Riaditeľ si povšimol, že má dobrý vzťah k mladým. Navrhol mu prácu majstra odborného výcviku. Čo aj prijal. „Pri učňoch som robil viac ako dvadsať rokov. Robil som až do sedemdesiatky. Nechceli ma pustiť, lebo nikto nemal vôľu venovať sa práve tým chlapcom, čo začínali. Poznal som viac pováh, postrehol predpoklady pre výkon tejto práce. Obvyčajne to bolo takto: Učenie mu síce nevoňalo, ale prax výborná. Spomínam, že z Poruby sa u mňa vyučili: Milan Šuchtár, Dušan Vretenár, Ivan Mlynček, Oliver Kováč... Vyrástli z nich uznávaní odborníci, čo ma teší aj teraz. A často ma navštvia moji „vyučenci“ z mesta a okolia. Porozprávajú mi o sebe a svojej práci a často prídu aj po radu. Keď viem, prečo by som nepomohol.“ Priznal ale, že žiaci už prerástli svojho učiteľa. Nastúpili nové technológie, prišli moderné materiály, elektronika riadi proces vykurovania. Tiež nám prezradil, že v šiestich rodinných domoch v Závažnej Porube kúri ústredné kúrenie, ktoré tu inštaloval. A vodoinštalčné práce? Či drobná údržba? Vari v každom dome.

Bolo a je to do neuverenia

Ako ináč, naša reč sa predsa kvrtla k futbalu. „Mal som šestnásť, keď som nastúpil do porubského Áčka. Hral som so staršími, najskôr striedal. Pravidlá boli iné ako teraz: Napríklad: jedna lopta od začiatku zápasu do konca, keď sa niekto zranil, hrali sme v oslabení. Dano Galko si zlomil nohu, tak sme dohrali desiaty. Organizovanejšiu podobu nám dal Matej Staroň. Ten nás diri-

• Sieň slávy porubského futbalu nemáme, no osobnosť **Miloša Staroňa** tam určite patrí. Jeho pôsobenie predstavuje obrovský význam nielen pre históriu futbalového oddielu ŠK Závažnej Poruby, ale i celého futbalu. Ako hráč zanechal výraznú stopu v Liptovskom Mikuláši, v Chomutove, vo viacerých kluboch. Osvedčil sa aj ako tréner, rozhodca, či funkcionár. Pri vzácnom životnom jubileu prevzal ocenenie, ktoré mu odovzdal Ing. Pavel Beťko, starosta obce a predseda ŠK Závažná Poruba.

govál, vysvetľoval: čo má robiť obrana, záloha, ako kombinovať v útoku, ako postupovať po krídlach...Pritom žiadne tréningy. Štrelili sme sa a hrali: doma, alebo vonku.“ Hrávali na Lúčičke nevediac, že je to účinná forma tréningu, potrebnej kondície a techniky. V spomienkach sa premiestnil o sedemdesiat futbalových rokov dozadu. „Bolo to v roku 1946. Rok po vojne. Nebolo ničoho. Proti Lúčkam som hral takto: na jednej nohe bagandža, na druhej kopačka, ale vyhrali sme. Vonku sme cestovali na otvorenom nákladnom aute, bez plachty, postojacky, aby nás vošlo viac. Žiadne šatne, umyvárka potok. Po zápase sme si však hneď očistili kopačky, naolejovali a pripravili na ďalší zápas. Trenírky? Aké kto mal. Našimi súpermi hneď po vojne boli: Diviaky, Kláštor pod Znievom, Sklené Teplice. Je to tak dávno, že sa to nechce veriť. Spomienky však stále žijú...“ dokončil začaté. Spomienky by určite neboli úplné, keby na našu žiadosť nevymenoval vtedajšiu zostavu, presnejšie Porubskú jedenástku tej doby. Bez zaváhania a z „fleku“ uviedol mená: Jaro Mudroň (brankár), Dano Galko, Milo Šarafín (Slamka), Jano Šarafín (obrana) Jano Iľanovský Cupřík, Milo Iľanovský Hrubký (záloha), Ivan Jamrich od kostola, Miloš Jurečka (Bazeliak, môj kmotor) a ja (útok) a na krídlach Jožo Iľanovský - Grajchman a Milo Mikuláš. Niektorí odstúpili, pribudli mladí, no táto zostava mužstva predstavovala dlhé roky základ Áčka.

Futbal sa hrá srdcom i rozumom

Pokračujeme konštatovaním faktu. Vieme o vás, že ste sa stali futbalistom XX. storočia. Čo podľa vás najviac potrebuje súčasný porubský futbal?

„Ako prvé chcem povedať, že futbal sa nehra len nohami, ale predovšetkým srdcom a rozumom. Rezervy vidím v mladých chlapcoch: každý musí pracovať sám na sebe, viac trénovať - najlepšia telocvičňa je príroda, nespoliehať len na pokyny trénera, ale futbalovú hru doslova i do písmena študovať ako knihu, pozorne sledovať televízne prenosy, videozáznamy... Základom úspechu na ihrisku však zostáva aj naďalej

• Rok 1950, zľava Dano Galko, Miloš Staroň

dobrá príprava, čo nie je nič nového pod slnkom. A potom je veľmi dôležité slušné vystupovanie hráčov: s rozhodcom sa zásadne nediskutuje, rozhodca rozhoduje a čo odpíska, to platí: hráč si má hľadať spoluhráča a hlavne - venovať sa hre. Pri hre treba neustále futbalovo myslieť, samostatne riešiť vzniknuté situácie. Samozrejme rešpektovať pokyny trénera, ale pritom sa spoliehať predovšetkým sám na svoje schopnosti. Ak má futbalista futbal skutočne rád, tak je dôležité, že sa nachádza na štadióne. Keď nehra, tak pozorne sleduje hru a nezabúda, že nereprezentuje len seba, ale oddiel, športový klub, farby obce, za ktorú súťaží. Hrdosť a zdravá ctiziadosť sú veľmi dôležitý stupienok k úspechu. Sympatie fanúšikov nezíska ten, kto s nimi debatuje v priebehu zápasu, ale ten, čo hra aktívne, technicky, slušne - jednoducho podľa pravidiel. Kto to kedy videl toľko žltých kariet. Za 23 rokov aktívnej futbalovej kariéry som dostal jedno jediné napomenutie, a aj to ma dlho mrzelo. A potom vždy platilo a bude platiť, že spoločne sa dá dosiahnuť oveľa viac, ako v sólových akciách, hoci aj tie patria k dobrému futbalu.“ Čo by sa asi stalo, keby si tieto slová zobrali porubskí futbalisti k srdcu?

text: Dušan Migala
foto: -dm- a archív

V kronike futbalového oddielu ŠK je zaznamenané

Miloš Staroň (1930) bol typ všestranného hráča s veľmi dobrou technickou vybavenosťou, výbušnosťou, rýchlosťou, prehľadom v hre a napokon dobrým zakončovateľom. Dres nášho mužstva obliekal už ako 16 ročný od roku 1946. Svoju aktívnu činnosť ukončil v roku 1967 ako 37 ročný. Okrem nášho klubu hral za Duklu Chomutov a Partizán Liptovský Mikuláš. Dňa 21. marca 2001 ho vyhlásili za najúspešnejšieho futbalistu Závažnej Poruby XX. storočia.

Moje spomienky na Štefánikovu chatu pod Ďumbierom.

Kveta Migaľová, r. Šúleková (1945)

• Štefánikova chata
Pod Ďumbierom, 1950

„ŠTEFÁNIČKA“

V roku 2020 vydalo Vydavateľstvo Dajama publikáciu ŠTEFÁNIČKA – Chata M.R. Štefánika. Kniha obsahuje príbehy chaty i ľudí. Autor Peter Urban a kolektív. Venovaná je pamiatke všetkých tých, ktorí sa pričínili o vznik chaty a jej vyše 90. ročnú prevádzku. V rokoch 1948 - 1951 na chate chatárčil Pavel Šúlek s rodinou. Na str. 61 – 62 sa nachádza príbeh, ktorý zaznamenala Kvetka Migaľová, r. Šúleková s titulkou: Detstvo na Štefáničke. Kniha je prístupná na knižnom trhu.

Na Štefáničke som prežila tri roky

• Hanka, vľavo a Kvetka Šúlekové lyžovali na chate už od malička, 1950

Na tejto chate som prežila ranné detstvo od roku 1948 – 1951. Keď som išla do prvej triedy, tak naša rodina z chaty odišla. Na niečo si pamätám, niečo viem len z rozprávania rodičov. Často spomínali, že ako trojročnú ma na chatu vyniesli vo veľkom hrnci. Ročnú sestru Hanku vyniesol otec v ruksaku.

Náš pes sa volal Ďumbo

Spomínam si na pekárenskú pec, v ktorej naša mama každý deň piekla chlieb. V pamäti mi to utkvelo preto, že tam bolo najteplejšie. Tam sme sa zohrievali, keď sme sa polyžovali. Tiež si dobre pamätám na nášho dobrého psa.

• Kvetka a Ďumbo, 1948

Volal sa Ďumbo. Turistom neublížil, spával pred dverami. Nás strážil, a keď sme zašli ďalej ako dovolil otec, tak výstražne zavrčal a my sme domov bežali. Tiež si pamätám, že sa chovali tri kravy a na ráno sme pili čerstvé kravské mlieko. Z rozprávania rodičov viem, že tovar vyvážali na konskom povoze hore Jánskou dolinou. Hore serpentínami potom vynášali chlapi na chrbtoch a pomáhala aj mulica. Ak jej naložili viac ako 100 kg, ani sa nepohla. Naraz vyniesla 100 kg múky. Keď jej náklad zložili, vypila vedro vody a pochutila si na šrote nasypanom vo vojenskej prilbe. Potom sa sama vrátila a cestu zopakovala, pokiaľ všetko nepovynášala.

Opatrujeme knihu návštev, fotografie a žltú trúbku

Život na chate mi pripomínajú už len zažltnuté fotografie a žltá trúbka, ktorou otec navigoval turistov, keď padla hmla. Opatrujeme aj knihu návštev, kde sú zaznamenané zápisy návštevníkov doplnené vtipnými ilustráciami.

V roku 1995 spolu so sestrami sme si zopakovali výstup na chatu. Chata prešla rekonštrukciou, no ja som presne

• Rodina Šúleková pred chatou M.R. Štefánika (1950). Zľava: otec Pavel Šúlek, Hanka, Kvetka, Vierka a mama Šúleková. Foto: archív rodiny

pamätala, kde stála pekárská pec a kde boli maštale. Najviac nás potešilo, že na chodbe sme našli fotografiu nášho otca stojaceho pri mulici. Mulica niesla na chrbte náklad haluziny.

• Chatár Pavel Šúlek v roku 1949

Neviem, či táto fotografia tam ešte visí, alebo je už niekde v archíve. Predstavuje vzácny dokument života rodiny Pavla Šúleka na tejto chate.

Tak či onak. Detstvo na chate pod Ďumbierom bolo krásne a mali sme aj šťastie na dobrých rodičov.

• Všetky sestry Šúlekové sa venovali lyžovaniu. Zľava: Vierka, Milka, Kvetka, Hanka, rok 1970

Predišli nás do večnosti

*Zhasla Ti hviezda?
Nie, ona žiari.
Odišiel Ti život snád?
Nie, ostane v pamäti.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 29. septembra 2020 v nedožitom 71. roku života opustil náš brat a strýko

Milan Broska

So zosnulým sa rozlúčili v úzkom rodinnom kruhu. Brat Svätoslav s rodinou a ostatná smútiaca rodina.

+ + +

*Dohasli tie jej milé oči,
dopracovali jej zlaté ruky,
dotĺklo jej šlachetné srdce,
odišla tam, odkiaľ niet
návratu.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 29. septembra 2020 vo veku 84 rokov opustila naša drahá mama, starká, prastarká, krstná mama, švagriná a teta

**Zuzana Ilanovská
rod. Moťovská**

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola vo štvrtok 1. októbra 2020 o 14. hodine v Dome smútku v Závažnej Porube v obmedzenom počte prítomných. Syn Vladimír s rodinou, dcéra Zuzana s rodinou a nevesta Iveta s rodinou vyjadrujú slová poďakovania za všetky prejavy spoluúčasti i kvetinové dary.

+ + +

*Lúčim sa s vami
moji milí,
ruky stisk už vám ne-
môžem dať.
Srdce mi dotĺklo,
odišli sily:
lúčim sa s každým, kto
mal ma rád,*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 23. októbra 2020 vo veku 70 rokov opustil náš drahý manžel, brat, švager, krstný otec, strýko a ujo

Miloslav Droppa

Posledná rozlúčka s naším drahým zosnulým sa konala v nedeľu 25. októbra 2020 o 13. hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Manželka Alena, brat Dušan s rodinou, švager Pavel s rodinou a ostatná smútiaca rodina. Pohrebný obrad sa konal v úzkom kruhu najbližších.

+ + +

*Žila tíško,
skromne, nevinne,
odišla tak,
ako odíde svetlo,
keď príde noc
a deň sa pominie.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 30. októbra 2020 vo veku 96 rokov opustila naša drahá mama, stará mama a prastará mama, strykná, krstná mama a teta

**Želμίra Jambrichová
rod. Kováčová**

Posledná rozlúčka s našou zosnulou bola v pondelok 2. novembra 2020 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Dcéra Viera a syn Ján s rodinami a ostatná smútiaca rodina ďakujú za všetky prejavy sústrasti.

+ + +

*Tíško žila,
tíško odišla,
skromná
vo svojom živote,
veľká vo svojej
láske a dobrote.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 12. novembra 2020 vo veku 80 rokov opustila naša drahá mama, starká, prastarká, švagriná, krstná mama, strykná a teta

**Božena Griešová
rod. Jambrichová**

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v sobotu 14. novembra 2020 o 13.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Deti Dušan s rodinou, Peter a Evka s rodinami vyjadrujú slová poďakovania za všetky prejavy sústrasti, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke. Pohrebný obrad sa konal za prísnych bezpečnostných a hygienických opatrení.

+ + +

**Na parte
Lubomír Kováč**

*Svoje som už odžil,
na života poli.
Neplačte by prosil,
už ma nič nebolí.*

*Mňa už nehľadajte,
medzi živými,
Dobré mi len praňte,
medzi mŕtvymi.*

*Nebolo mi súdené,
s vami ďalej žiť.*

*S každým sa chcem po mene,
s každým rozlúčiť.*

Odišiel jeden z nás

Priateľ, kamarát. Dlhoročný funkcionár Poľovníckeho združenia Poludnica. **Miloslav Droppa** vo veku 70 rokov ukončil svoju životnú púť. Členom PZ bol od roku 1975. Teda 45 rokov aktívnej

činnosti. Boli to roky, ktorými vyjadril svoju blízkosť, lásku i vzťah k nášmu krásnemu revíru. Desiatky rokov, ktorými prekráčal Galičku, Rakytovicu, Ilanovskú dolinu, alebo Úplazy pod Poludnicou a ďalšie miesta, dokazujú jeho vzťah k prírode. Toto sprevádzalo jeho kroky i činnosť v PZ. Zvládol i neľahkú úlohu predsedu PZ Poludnica, kde prvoradou úlohou bol výkon práva poľovníctva, ochrana prírody, zveľaďovanie revíru a udržanie stavu zveri. Veľa času venoval tomu najhlavnejšiemu a neľahkému: udržať silu poľovného kolektívu. Za svoju dlhoročnú činnosť v štruktúrach poľovníckeho združenia bol Slovenským poľovníckym zväzom ocenený postupne: bronzovou, striebornou i zlatou medailou. Vieme, že život mu priniesol nie ľahké chvíle v osobnom živote. Tieto liečil v zeleni a tichu ranných a večerných chvíľ v prírode. Zaslúži si naše poďakovanie, zaslúži si naše nemé: zbohom.

Výbor PZ Poludnica

Pominuteľnosť

*Zákon života a smrti.
Prechod na druhý breh.*

Rovnakosť.

*Nepodplatiteľná
spravodlivosť.*

Uvedomenie si konca.

Byť pripravený každý deň.

Vážiť si chvíľu žitia.

Môže byť posledná.

... a slnko ďalej svieti

*Odišiel človek
a slnko ďalej svieti.*

Kosec kosí, práčka perie.

Akoby sa nič nestalo.

Akoby neostalo po ňom prázdno.

Akoby nepribudol jeden hrob.

Akoby smútok neustlal si v dome.

Akoby nič...

Katarína Devečková

TAJNÍČKA: Nad Tatrou sa blýská... Pokračovanie je v 5. slohe v znení:

Nech si kdo chce hviezda, nech spieva ak môže, mi sa držíme spolu, spolu v tomto kole, nik nás nepremuóže

6. sloha, ktorá je záverečná je ukrytá v tajničke.

•	1	2	3	4	5	6	7	8	•	9	10	11	12	13	•	14	15	16	17
18									19 20						21 22				
23		I.		V.															
24				25 26				27 28						29 30					
31			32 33					34 35					36 37					IV.	
38						39 40			41 42							43 44			
45							46 47			48 49					50				
•	51 52							53 54			55 56				57 58				59
60				61	II.														
62					63 64				65 66				IE		67 68				
69			70 71						72 73				74 75		76 77				
78								79 80					81 82		OD		83 84		
85										86 87									
88			89 90			91 92					93 94								95
•	96 97						III.										98 99		
100					101 102		103 104			105 106									
107					108 109				110 111					112 113					114
115			116 117					118 119							120 121				
122						123 124					125 126					127 128			
129							130 131				132 133						134 135		
136		VI.																	
137						138							139						

- 1 ničiteľ pamiatok, majetku
- 2 2. samohláska
- 3 pahreba, strop
- 4 volt zn.
- 5 domorodí obyvatelia Ameriky
- 6 Shakespearov kráľ
- 7 udobri napr. správu, plán
- 8 podmien. spojka
- 9 linoleum hovor.
- 10 škaredá osoba, tvor, vec
- 11 americký had, škrtič mn.č.
- 12 judejský kráľ, syn Abiášov
- 13 staroegyptský boh slnka
- 14 austrálsky vačkovec, medvedík
- 15 česká i poľská rieka
- 16 herec pantomímy
- 17 náboženská hora
- 18 rozkonároval sa
- 19 drevený predmet (doska) na krájanie
- 20 neon ch. zn.
- 21 stav bezvedomia lek.
- 22 jemne masíruj, hľad', láska, amper ozn.
- 24 prvá časť slov s významom - nový, novo
- 25 masa ľudí
- 26 kód štátov, ČAD a Albánsko
- 27 starogr. pohrebná obeť
- 28 usadenina roztoku
- 29 veľký krik. rev, ziapenie viacerých ľudí. ... porubský nárečovo
- 30 zmrzlínový nápoj (tiež šerbet)
- 31 dialkové štúdium skr.
- 32 šofer kamionu hovor.

- 33 rieka v Kolumbii
- 34 farba na vajčička
- 35 súčasť nervovej sústavy
- 36 pila
- 37 britský prozaik, napísal romány - Hobit, Pán prsteňov
- 38 naozaj náreč.
- 39 poľnohosp. plodina, použitie v textile, kozmetike
- 40 lieh, trúnok, pálenka
- 41 v starogr. dráme časť chórového spevu
- 42 pôvodný názov Thajska
- 43 pojem duše u st. Egypťanov
- 44 inferno
- 45 druh alpy
- 46 hora
- 47 pomocou železných tyčí spevňoval betón. preklad
- 48 New .... (USA)
- 49 prístavné mesto Ruska u Čierneho mora
- 50 protitanková tarasnica skr.
- 51 milenka Samsona
- 52 banské ťažobné miesta
- 53 Mária dom.
- 54 džem angl.
- 55 športový kód Líbye
- 56 zastrelí zvieru
- 57 ex offa skr.
- 58 a dato skr.
- 59 africké vírusové ochorenie
- 60 Kartáginiec (v tajničke krátke -u-)
- 61 činnosť, stav ako ohlas na nejaký popud tj. akcia - .....

- 62 obarová polievka
- 63 stará mama nem.
- 64 snaženie
- 65 na postavenie sídliska potrebujem viac ....., nie jednu maketu
- 66 obrobte motykou
- 67 pracuj dlátom
- 68 farba odtieňa slamy hovoríme .....
- 69 rozrývaj
- 70 chem. zn. eisteinia, holmia, molybdéna
- 71 kód štátu Burkina Fasto
- 72 pondelok ozn.
- 73 odtučnená smotana
- 74 žltý chem. prvok zn.
- 75 skovali
- 76 pleso
- 77 obe rodiny sa vyznačovali ... spormi o majetok, polia (hľadané slovo odvodte od slova - od vekov-)
- 78 patrí Urbanovi
- 79 kilo calória
- 80 mexické text. vlákno z agávy
- 81 ŠPZ okr. Stará Ľubovňa + predložka s 2. pádom
- 82 jarná rastlina
- 83 slečna skr.
- 84 plošná miera
- 85 fajčila som z fajky baf .....
- 86 často ískala
- 87 tkanina na vyšívania
- 88 vlys bez -vl-
- 89 cestná hliadka skr.
- 90 pery

- 91 lipový kvet hovor.
- 92 mesiac básn.
- 93 číslo
- 94 meno Pociškovej dom.
- 95 citoslovce radosti.
- 96 v zlož. slovách druhá časť s významom - preteky napr. cyklo ....
- 97 peňažná odmena za prácu intelektuála
- 98 vojenský oddiel skr.
- 99 historické územie Slovenska
- 100 dumá, rozmýšľa
- 101 urán ch. zn.
- 102 černošská štvrť v New Yorku preslávená džezom a exkluzív. vystúpeniami basketbalistov
- 103 Adam, Eva
- 104 arabské mužské meno
- 105 les zničený lykožrútom a vetrom - víchricami
- 106 úraz, trauma spôsobujú .....
- 107 osobné zámeno
- 108 duril, súril
- 109 bývalý názov štátu v juhovýchodnej Ázii. Súčasný Mjanmarsko
- 110 ostrov Indonézie
- 111 perečník hovor.
- 112 chorobná zúrivosť
- 113 uzáver faľše
- 114 značka stavebných tvárnic
- 115 sodík ch. zn.
- 116 najvyšší babylonský boh
- 117 mzda
- 118 rieknéš
- 119 názov, pomenovanie
- 120 angl. dĺžková miera mn.č.
- 121 člen st. národa žijúceho v 12. storočí v kambodžskej džungli so -zn. mestom Angkor
- 122 odparovanie
- 123 cudzopasná rastlina mn.č.
- 124 chod' náreč.
- 125 umelé hnojivo
- 126 fyz. atmosféra ozn.
- 127 staroegyptský boh mesiaca
- 128 opytovacie zámeno
- 129 rádium, lawrencium, litium ch. zn.
- 130 Elena, Nastá, Etela
- 131 individuálny plán
- 132 značka auto batérií
- 133 v taliančine áno
- 134 dedinská organizácia skr.
- 135 mililiter
- 136 „Áčko“
- 137 počítam
- 138 delím na polovice
- 139 trilógia bez -ia-alebo rozhovor 3 ľudí nespis.

V RIADKOCH:

- v 3.r. - napravo od ozn. taj.č. I. liter zn.
- v 3.r. - napravo za tajn. č.I. Ria
- v 9.r. - napravo za tajn. č.II eskimácke sane
- v 15 r. - napravo za tajn. č.III. log český
- v 21 r. - napravo za tajn. č.VI. rasca český

V STĺPCOCH:

- v 3. - pod tajn. č.I ruský súhlas
- v 3. - pod ozn. taj. č.VI. Áron
- 19. - nad ozn. taj. č.IV. 1000 rímsky
- 19. - pod tajn. č.IV. nič

Pomôcky :

ANTODA, BARMA, HARLEM, ISANA, KMÉR, LÁRMA, SIAM, SISAL, TOT, YTONG.

POZOR! V krížovke nie sú dodržané dĺžne a mäkkene!

ZNENIE TAJNÍČKY Z Č. 104:

*Už Slovensko stáva ľúdko zanecháva
Hoi rodinka milá Hodina odbyla
Ščasná Matka Sláva*

**Autori krížovky: Pavel Staroň
a Simona Žabokrtská**

Porubskí rodáci, ktorí si zaslúžia pozornosť budúcich generácií

(pokračovanie)

Mária Jurečková *1913 †1972, rod. Iľanovská

Pôrodná asistentka a ľudovo nazývaná Baba. Pomohla mnohým priviesť na svet svoje ratolesti a opatriť ich v prvých okamihoch života nielen v svojej obci, ale aj v okolitých dedinách. Bola to rozvážna a obetavá občianka. V 2. svetovej vojne poskytla jej rodina útočisko ohrozeným židovským rodinám. Napríklad aj pani učiteľke, ktorej znalosť nemeckého jazyka využíval na tlmočenie štáb nemeckej vojenskej jednotky sídliacej u ujka Petra Niňaja hneď naproti jej domu. Učiteľka a aj jej rodičia židia prežili.

Michal Šarafín *1914 †1986 (od Paukov)

Patril medzi významné osobnosti porubského ochotníckeho divadla. Bol predstaviteľom hlavne charakterových rolí, ale venoval sa aj režirovaníu niekoľkých divadelných hier.

Ján Iľanovský *1922 (Hekel)

V období 2. sv. vojny slúžil v Slovenskej armáde. Na Slovensko sa vrátil z vtedajšieho Sovietskeho zväzu ako výsadkár 1. čsl. armádneho zboru. Armáde zostal verný a podieľal sa na vyšších veliteľských postoch pri jej formovaní. Do zálohy odišiel v hodnosti plukovníka. Po vyhodnotení jeho zásluh v SNP a potom pri budovaní armády bol povýšený až do hodnosti brigádneho generála. Jeho sestra Štefka Marejková bola námestníčka ministra sociálnych vecí SR a druhá sestra Božka sa angažovala v ženskom hnutí v rámci Slovenska. Vždy sa hlásila a vydávala svedectvo viery v Boha.

Ján Šúlek *1927 †2004 (od Majstrov)

Predseda výrobného družstva Robstav. Autor projektu pomníka padlých, významný aktivista každej stavebnej činnosti v obci. Insitný maliar, skromný a múdry človek.

Matej Iľanovský (Hekel) *1927 †2000

ochotnícky herec, sólový spevák v súbo-re Poludnica, vedúci pracovník v TESLE Liptovský Hrádok, riaditeľ Strojární Piesok v Liptovskom Mikuláši, predseda ZML PS (Združenie majiteľov lesov, pozemkové spoločenstvo). Zaslúžil sa o reštitúcie majetku pozostalým vlastníkom.

Zo skromných pomerov vyšli aj vysokí štátni predstavitelia Slovenskej republiky:

Ing. Ján Broska *1921 †2003

Minister stavebníctva Slovenskej republiky, jeho mladší brat Ing. Ľudovít docent na Vysokej škole dopravnej v Žiline.

Ing. Michal Broska *1924 †2004 (od Volárov)

Námestník ministra priemyslu Slovenskej republiky, ako 25 ročný riaditeľ textilnej továrne Hodváb Senica, potom MDŽ Bratislava.

Do týchto funkcií neboli obsadení vďaka politickým súvislostiam, ale schopnosťam, tvorivosti, evidentným pracovným výsledkom v riadení na podnikovej a vyššej úrovni. Účasť vo vede a vysoko kvalifikovaní odborníci, ktorých korene sú v Závažnej Porube:

Prof. Ing. Michal Baran, CSc.

*1920 †2005

Rektor univerzity P. J. Šafárika v Košiciach.

Prof. RNDr. Ladislav Kováč, DrSc.

*1932

Profesor na UK v Bratislave, hosťujúci profesor v USA, Nemecku, Švédsku, vo Francúzsku, v Argentíne, prvý porevolučný minister školstva SR, neskôr náš veľvyslanec v medzinárodnej organizácii UNESCO v Paríži

Prof. Ing. architekt Peter Nahálka, CSc.

*1925 †2002

Profesor na STU v Bratislave v rokoch 1963-66, dekan na Stavebnej fakulte.

Zdroj: Moja Závažná Poruba II. diel, autor Dušan Piatka, str. 94, pokračovanie v budúcom vydaní

Zima, zima tu je, sniežik poletuje...

Je to tak ako v piesni. Stromy, lúky zahľadá, ale nie ten z neba. Tak či onak. Zima ako v rozprávke, len lyžiari sedia doma a na zasnežené svahy hľadajú z okna. Mienime, že práca, výdavky a všetko úsilie lyžiarskeho strediska – SKI OPALISKO v Závažnej Porube sa nakoniec v radosť obrátia. Všetko je pripravené: dopravené zariadenia, sneh, personál, parkovisko, služby... Otvorenie lyžiarskeho strediska závisí od situácie na Slovensku. Pred sezónou všetko stojí na múdrych rozhodnutiach kompetentných.

text i foto: -dm-

ŠPORT

Nové aj obľúbené podujatia od Epicentra spestrili leto

Závažná Poruba, 29. októbra 2020: Občianska aktivita Epicentrum pokračuje vo svojich zámeroch a rozvíjaní našej obce spoločne s jej vedením. Nemusíme spomínať, že situácia je náročná pre všetkých a ostáva len dúfať, že čoskoro sa nám spoločným zodpovedným správaním podarí prekonať toto obdobie. Dovoľte nám zhrnúť či zaspomínať si na pekné momenty, ktoré sa nám toto leto podarilo spoločne s vami prežiť.

• Michal Barbier v akcii

Leto sme odštartovali otvorením školskej včelnice. Mediálne výstupy sa dostali na celé Slovensko. Krstná mama včelnice, Katka Jesenská k nám zavítala so svojím štábom relácie JOJ Na chalupe. Niekoľko výstupov vyšlo práve v tomto období.

Pod názvom Akčný august sme zorganizovali a spolupodielali sa na niekoľkých aktivitách. Peter Lešťan zorganizoval Píganie guliek. Hneď ďalší deň bežecký klub organizoval beh na kolieskových lyžiach, ktorý sa v Závažnej Porube konal po prvý krát vôbec. Fandili sme na futbalovom podujatí Štyri strany Poruby.

V polovici augusta sme pripravili už druhý ročník obľúbenej športovej akcie Hýb sa po novom s Michalom Barbierom a hosťami. Leto sme ukončili novinkou, akciou Retro Šport Párty.

Týmto by sme chceli úprimne poďakovať každému, kto dopomohol k príjemnej atmosfére na každom jednom podujatí.

Naše jesenné aktivity zabrzdlili prísne pravidlá a opatrenia. Rozhodne nás však nezastavili. O ďalších aktivitách vás preto budeme informovať naďalej prostredníctvom našej Facebook stránky a na www.zavazna.sk.

Všetky spomínané aktivity sa uskutočnili aj vďaka podpore Obce Závažná Poruba. Máte ďalšie nápady a myšlienky? Tvoríme spoločne, každý má unikátne návrhy a podnety. Epicentrum je pre všetkých, budeme radi, ak sa k nám pripojíte.

Celá správa komisie je zverejnená na webovej stránke obce Závažná Poruba.

Petra Jurečková, Katarína Poliaková

Liptov reprezentuje v IV. lige len Závažná Poruba

Futbalisti ŠK Závažná Poruba skončili po 10 odohraných zápasoch v IV. lige na nelichotivej predposlednej priečke. S bilanciou 1 výhra, 4 remízy a 5 prehíer majú na konte 7 bodov.

Juraj Sabol

Pôsobenie svojho tímu v jesennej časti sezóny zhodnotil hlavný tréner Závažnej Poruby Juraj Sabol.

Ako by ste zhodnotili jesennú časť, aj keď bola predčasne ukončená kvôli koronapandemii?

Samozrejme, tabuľka ukazuje realitu, ale čísla sú jedna vec a emócie, ktoré spolu prežívame, nám dávajú inú výpovednú hodnotu. Futbal v tejto súťaži je pre nás o kolektíve, o spoločnom čase.

Všetci chceme vyhrávať a, samozrejme, priali by sme si viac bodov. No poznám to mužstvo už tretí rok a stále ho môžem označiť ako mladé. Určite sme stabilizovali výkonnosť v zápasoch a minimalizovali herný rozptyl v porovnaní s poslednou sezónou.

Ovplyvnila vás ako mužstvo a celkový priebeh jesene korona?

Nás nie. Zdravotné problémy v tomto sme počas priebehu sezóny nemali. Určite však ovplyvnila futbal, fanúšikov, prázdny štadión a hru, ktorú robíme hlavne pre radosť.

Po jeseni a 10 odohraných zápasoch vám patrí nelichotivá predposledná 13. priečka. Na svojom konte máte 7 bodov za jednu výhru a štyri remízy. Čomu pripisujete tento stav, len jednu výhru?

Ja vidím pohár poloplný. 10 zápasov a v 5 sme získali body. Z 10 zápasoch sme len v dvoch nemali šancu na úspech, kde nás súper „zničil“. Ako som už spomenul, výkonnosť hráčov bola stabilná, ale rozhodli drobnosti. My sme to videli, žili a odbehali na ihrisku, ale áno, čísla sú na strane súperov.

V zápase proti Dolnému Kubínu, ktorému patrí 2. priečka, vám súper nastrielal až 8 gólov oproti vášmu jedinému. Bol v tomto dueli súper naozaj taký dominantný?

Hráčsku kvalitu a skúsenosť neporazíš len snahou. Jeden zápas z desiatich áno, ale my sme mali deň blbec a hostia zvládli každé zakončenie bez problémov. Ďalší zápas bude iný. Iný deň, emócie a nová šanca.

Ktoré stretnutia, naopak, považujete za najlepšie z pohľadu výkonu mužstva?

Belá-Dulice – Z. Poruba 3 : 3. Na zápas sme šli v malom počte. Veľa zranených hráčov. Dostali sme 2 červené karty počas zápasu. Strelili 3 góly na ihrisku súpera. V 90. minúte sme nastrelili konštrukciu bránky. Úžasné veci, ktoré zažiješ len pri najlepšej loptovej hre na svete.

Ktorý hráč alebo hráči sa ukazovali v dobrom svetle počas sezóny?

Každý hráč prežíva v zápase svoj príbeh, o ktorom vie on a možno tréner. Preto nejdem ukázať prstom, ale použijem obe ruky a potleskom poďakujem a pochválím všetkých.

Klub v Závažnej Porube ste pred rokom ako tréner opustili, avšak do Poruby ste sa vrátili. Čo vás presvedčilo?

S chlapcami som sa stretol už v januári 2020. Neberiem to ako návrat. Stále sme boli v kontakte. Pre mňa futbal je hlavne o ľuďoch a príjemnom pociť v kolektíve, ktorý sme spolu s vedením skladali ešte v roku 2019. Vieme si spolu sadnúť za stôl a pomôcť si, porozprávať sa aj mimo ihriska a to beriem ako veľké plus.

V IV. lige ste jediní liptovské mužstvo. Ako vnímate tento fakt?

Príjemný pocit a veľká zodpovednosť. Môžem povedať bez servítky na ústach – cítim to na sebe v každom zápase doma a vonku. Určite by nám pomohla širšia základňa hráčov, ktorí neuspeli v seniorskom futbale v lepších ligách, ale stále je menej a menej z čoho vyberať. Hlavne, ak sa bavíme o kvalite.

Sezóna sa skončila. Čo ďalej? Zimná príprava a prípadne ambície do jarnej časti?

Musíme počkať, čo nám umožní situácia. Aj po minulé roky sme začali tréningový proces už v decembri. Na jeseň k nám prišli traja noví mladí hráči, od ktorých budeme čakať zase o level lepšie výkony. Minimalizovať chybovosť od skúsenejších hráčov a prelomiť remízové priebehy zápasov viac na našu stranu.

Tabuľka IV. ligy po jesennej časti:

1. Makov 10 7 1 2 24:13 22
2. D. Kubín 7 7 0 0 31:6 21
3. T. nad Váhom 10 6 2 2 25:13 20
4. Tvrdošín 9 6 1 2 25:16 19
5. Strážavy 9 6 0 3 21:14 18
6. K. N. Mesto 10 5 2 3 14:8 17
7. Bobrov 10 4 1 5 15:11 13
8. Staškov 9 4 1 4 22:22 13
9. Rosina 10 4 1 5 16:24 13
10. Diviaky 11 3 1 7 14:23 10
11. Žabokreky 10 2 3 5 11:15 9
12. Dulice 11 2 3 6 15:29 9
13. Záv. Poruba 10 1 4 5 9:21 7
14. Rajec 10 0 2 8 8:35 2

Tomáš Kučera

tomas.kucera@petitpress.sk

My Liptovské noviny

Beh ľudí zblízuje, spája

Lesný beh okolo Poludnice zaznamenal v tomto roku svoj jubilejný 50. ročník. Myslienka zorganizovať takýto pretek vznikla v hlave organizátora, propagátora a trénera bežeckého lyžovania Mateja Staroňa. Práve v deň konania preteku 27. septembra 2020 si športovci pripomenuli jeho nedožité sté narodeniny.

Na trať Lesného behu okolo Poludnice nastúpilo 154 pretekárov. Súťažili v 24 kategóriách: deti, žiaci, dorast, dospelí, muži, ženy.

V hlavnej kategórii na trať 17,7 km Okolo Poludnice sa vydalo symbolických 50 pretekárov. Zvítazil Pavel Orolín zo Spišského Bystrého časom 1 hod. 19:59 min., čím prekonal doterajší rekord trate 1 hod. 21. 21-min). V kategórii ženy zvíťazila Michaela Kucháriková z Ondrašovej časom 1.46.04 hod. (rekord 1.45.38). Na 7 km trať sa vydalo 37 pretekárov, medzi nimi aj starosta Závažnej Poruby Pavel Beťko. Pretek organizoval Bežecký klub Opalisko a Obec Závažná Poruba za podpory prajných sponzorov.

Ceny odovzdával starosta Pavel Beťko a riaditeľ preteku Ivan Bukas. viac: www.okolopoludnice.sk text i foto: -dm-

Šarkaniáda tento rok trochu netradične

Každoročne sa počas jesenných dní stretávali deti, rodičia a pani učiteľky na kopci nad Iľanovom a spoločne si púšťali šarkany. Keďže tento rok mimoriadna koronavírusová situácia prerušila niektoré aktivity, ZRPŠ pri MŠ a ZŠ v Závažnej Porube oslovilo pani učiteľky, aby každá trieda vytvorila svojho triedneho šarkana. Detičky usilovne vyrábali a maľovali. Rodičovské združenie im na konci mesiaca za ich snahu a kreativitu prinieslo darčeky v podobe papiera, voskových pasteliek, fixiek a farbičiek.

Touto cestou ďakujeme za pekné obrázky, ktoré nám pani učiteľky poslali a šarkany teraz zdobia ich školy a triedy. Dúfame, že čoskoro sa opäť budeme môcť vrátiť k aktivitám, ktoré rodičia pravidelne pripravujú pre našich školákov. Aby ste sa mohli potešiť aj vy, pozrite si priložené fotky.

Text: -Katarína Migaľová-, foto: -Simona Marcinčinová, Simona Strachanová

Nikola Dvoranová
11 rokov

David Dvoran, 6 rokov

Mikuláš na deti nezabudol

Napriek nie jednoduchej situácii v čase CORONY, dočkali sa deti v našej materskej škole Mikuláša. A predstavte si, neprišiel sám. Prišiel s nim aj anjel a kdesi za dverami zostal aj čert. Ten si so sebou priniesol škatuľu uhlia. Vraj pre tých najposlušnejších.

Doviedli ich škriatkovia Katko a Simonko. A uhádnete kto sa za nimi skrýva? Pri príchode ho víтали detské práce a keď mu deti zaspievali a zarecitovali, pochválil ich a štedro odmenil.

Alena Guráňová

Už sviety

V druhú adventnú nedeľu, práve na deň Mikuláša, rozsvietil starosta Pavel Beško vianočný stromček. Rok čo rok sa tak stane. V tomto roku, v dôsledku mimoriadnych opatrení, spravil tak bez prítomnosti detí a verejnosti. Dôležité je, že stromček v centre obce už sviety. Malým i veľkým ohlasuje blížiacie sa Vianoce.

-dm-

Mikuláš zavítal do základnej školy

V pondelok 7. decembra 2020 zavítal do našej školy Mikuláš. Hlasným zvončením oznámil svoj príchod. Žiaci mu vyrozprávali, akí boli počas celého roka, a za svoju úprimnosť si vyslúžili balíček plný sladkostí. Ako poďakovanie mu venovali množstvo krásnych básničiek a pesničiek, ktoré pripravovali spolu so svojimi pani učiteľkami. Na záver Mikuláš deťom sľúbil, že príde o rok zas. Mikuláš ĎAKUJEME!

Simona Marcinčinová

Mikuláš v DSS

Mikuláš je dedko starý, vie on robiť veľké čary...

A že to tak naozaj je, sa presvedčili aj naši klienti v DSS kde v noci zo soboty na nedeľu zavítal Mikuláš, ktorý nechal v oknách balíček pre každého klienta zariadenia. Balíček bol plný sladkých dobrôt a vitamínov v podobe ovocia. Ráno po prebudení každého klienta milo prekvapil v okne. Zvedaví do balíčka nakúkali. Iskričky radosti sa v očiach nedali skrýť.

„Ďakujeme milý Mikuláš za milé potešenie v tomto období.“ Peta Míšíková

Vianočné pranie

Na Vianoce prosíme Ježiška, aby pod stromček priniesol darčeky, ktoré sa dajú kúpiť. Svoju energiu akumulujeme do prekvapení, ktoré potešia. My píšeme Ježiškovi, aby priniesol zdravie, šťastie a deti si mohli užívať zimu tak, ako to stojí v básni:

*„Daj deťom sniežika,
daj bielym bielu.
Daj radosť radosti,
daj nám ju celú!“*

redakcia